

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

МУНДАРИЧА

Саҳифа

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ
БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҚМУИ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ:

2

ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ

3-5

ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ БАРОИ СОЛЕ,
КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ:

Ҳисобот оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ

6

Ҳисобот оиди вазъи молиявӣ

7

Ҳисобот оиди тағйиротҳо дар сармоя

8

Ҳисобот оид ба гардиши маблағҳои пулӣ

9-10

Тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ

11-66

КВД «БА ЧТ «АМОНАТБОНК»»

ТАСДИҚОТИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОБАТИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАҶМУИ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ.

Тасдиқоти зерин, ки бояд яққо бо тавсифи уҳдадорихои аудиторони мустақил баррасӣ гардад, бо мақсади аз ҳам чӯдо кардани масъулияти аудиторони мустақил ва роҳбарият нисбат ба ҳисоботи молиявии Корхонаи воҳиди давлатии «Бонки амонатгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбонк»» (минбаъд - Бонк) изҳор шудааст.

Роҳбарияти Бонк барои таҳияи ҳисоботи молиявӣ, ки дар ҳама ҷанбаҳои муҳим вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2024, натиҷаҳои фаъолият, гардиши маблағҳои пулӣ ва тағйирот дар сармояи Бонк барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - «СБҲМ») дуруст инъикос менамояд, масъул мебошад.

Ҳангоми таҳияи ҳисоботи молиявӣ Роҳбарият барои инҳо масъул мебошад:

- интиҳоби принципҳои муносиби баҳисобгирии муҳосибӣ ва истифодаи пайдарҳами онҳо;
- истифодаи баҳогузори ва ҳисобу китоби асоснок;
- риояи талаботи СБҲМ ё ифшои ҳамаи инҳирофоти ҷиддӣ аз СБҲМ дар тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ;
- таҳияи ҳисоботи молиявӣ бо фарзияи он, ки Бонк фаъолияти худро дар ояндаи наздик идома хоҳад дод, ба истиснои ҳолатҳое, ки чунин фарзия номувофиқ бошад.

Роҳбарияти Бонк барои иҷроиши корҳои зерин низ масъулият ба зимма мегирад:

- тарҳрезӣ, татбиқ ва таъмини фаъолияти низоми самаранок ва бозътимоди назорати дохилӣ дар Бонк;
- таъмини низоми баҳисобгирии муҳосибӣ, ки имкон медиҳад дар ҳар вақти дилхоҳ маълумоти дақиқ дар бораи вазъи молиявии Бонкро таҳия намояд ва мутобиқати ҳисоботи молиявиро ба талаботи СБҲМ таъмин созад;
- пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқи қонунгузори ва стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, талаботи БМТ ва СБҲМ;
- андешидани чораҳо дар доираи салоҳияти худ ҷиҳати таъмини ҳифозати дороиҳои Бонк;
- ошкор ва пешгирӣ намудани ҳолатҳои қаллобӣ, хатоҳо ва дигар ҳолатҳои суиистифода.

Ҳисоботи молиявии мазкур барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст, аз ҷониби Роҳбарияти Бонк дар таърихи 29 марти соли 2025 тасдиқ карда шуд.

Аз номи Роҳбарияти Бонк

**Салимзода Алиқон А.
Раиси Раёсат**

29 марти соли 2025
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

**Исматзода Амирали Ш.
Сармуҳосиб**

29 марти соли 2025
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРОНИ МУСТАҚИЛ

Ба Роҳбарияти КВД «БА ҚТ «Амонатбанк»»:

Хулосаи аудитор

Мо аудити ҳисоботи молиявии маҷмуии замимашавандаи Корхонаи воҳиди давлатии «Бонки амонатгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Амонатбанк»» (минбаъд - Бонк) - ро, ки ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2024, ҳисобот оид ба фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ, ҳисобот оид ба тағйирот дар сармоя ва ҳисобот оид ба гардиши маблағҳои пулӣ дар соле, ки дар ин сана анҷом ёфтааст ва тавзеҳот ба ҳисоботи молиявӣ, аз ҷумла шарҳи мухтасари муқаррароти асосии сиёсати ҳисобдориро дар бар мегирад, гузаронидем.

Аз рӯи ақидаи мо, ба истиснои зарур будани тавзеҳот дар мавриди мавҷуд будани маълумоти умумӣ оиди саволҳои дар қисмати замина барои ақида бо эзоҳ овардашуда, ҳисоботи молиявии замимашаванда вазъи молиявии Бонкро ба ҳолати 31 декабри соли 2024, инчунин натиҷаи фаъолият ва гардиши маблағҳои пулӣ онро дар соле, ки дар санаи ифшорагардида анҷом ёфтааст, мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБХМ) ба таври эътимодбахш ва ҳамаҷониба инъикос намудааст.

Асос барои Хулосаи аудитор

Мо аудитро мутобиқи Стандартҳои байналмилалӣ аудит ба амал овардем (минбаъд – «СБА»). Масъулияти мо мутобиқи ин стандартҳо минбаъд дар ақидаи мо дар қисмати «Масъулияти аудиторон нисбати ҳисоботи молиявӣ» шарҳ дода мешавад. Мо аз Бонк тибқи «Кодекси одоби муҳосибони касбӣ»-и Шӯрои стандартҳои байналмилалӣ одоби муҳосибон (минбаъд «Кодекси ШСБОМ») ва талаботҳои одобие, ки ба аудити мо нисбати ҳисоботи молиявӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дахл дорад, мустақил мебошем ва дигар ўҳдадорихои одобиро тибқи ҳамин талаботҳо ва кодекси ШСБОМ иҷро намудем. Мо гумон дорем, ки далелҳои аудитории дастраснамудаи мо кифоянд, то ин ки мо дар бораи ҳисоботи молиявии мазкур ақидаи муайяни ҳудро ифода карда тавонем.

Бобе, ки ҷолиби диққат аст

Диққати шуморо ба Эзоҳи 32 «Сиёсати идоракунии хавфҳо» ба ҳисоботи молиявӣ ҷалб менамоем, ки дар он гуфта мешавад, ки ўҳдадорихои дар давоми як сол пардохтшавандаи Бонк аз доройҳои дар давоми як сол пардохтшаванда зиёдтар аст. Дар ҷадвалҳои муҳлатҳои пардохт барои суратҳисобҳои муштариён ва пасандозҳои кӯтоҳмуддат мавҷуданд. Бар асоси таҷрибаи қаблӣ, роҳбарияти Бонк бар ин назар аст, ки дар охири муҳлат пардохтҳоро дархост кардани ҳамаи муштариён аз эҳтимол дур аст. Роҳбарияти Бонк аҳамияти ҷидди доштани нигоҳдории устувории чунин пасандозҳоро огоҳ мебошад.

Масъулияти роҳбарият ва шахсони масъул нисбати идоракунии корпоративӣ ва ҳисоботи молиявӣ

Роҳбарият барои омодакунии ҳисоботи молиявӣ ва мутобиқати он ба СБХМ масъулият ба зимма дорад. Масъулияти мазкур инҳоро дар бар мегирад: таъсис додан, татбиқ намудан ва дастгирӣ кардани назорати дохилӣ аз рӯи омодакунӣ ва аниқу воқеӣ пешниҳод кардани ҳисоботи молиявӣ бидуни таҳрифи назаррасе, ки дар натиҷаи сӯиистифодаи молиявӣ ва хатоҳо ба амал омада бошанд. Дар омодакунии ҳисоботи молиявӣ роҳбарият оиди баҳогузори қобилияти Бонк барои фаъолияти катънашаванда, ошкоркунии масъалаҳои ба фаъолияти катънашаванда татбиқунанда, истифодаи принципҳои асосии баҳисобгирии ширкатҳои фаъолиятшон катънашаванда масъулиятнок мебошад, танҳо ба истиснои мавридҳои, ки роҳбарият нияти барҳамдихии Бонк, катъ намудани амалиётҳо ё бе мавҷудияти ягон асоси воқеӣ ба ҳамин тавр рафтор карданро дошта бошад. Шахсони масъул нисбати идоракунии корпоративӣ ҳамчунин барои назорати чарағи ҳисоботи молиявии Бонк масъулиятнок ба ҳисоб мераванд.

Масъулияти аудиторон нисбати аудити ҳисоботи молиявӣ

Мо аудитро бо мақсади ба даст овардани эътимоди қавӣ бобати он ки ҳисоботи молиявӣ таҳрифоти назаррас надорад, амалӣ намудаем ва ҳисоботи молиявӣ ки ақидаҳои моро иброн менамоянд, пешниҳод менамоем. Боварии қатъӣ сатҳи баланди боварӣ мебошад, лекин қафлат наметавонам, ки аудит дар асоси СБА ҳамеша таҳрифоти назаррасро ошкор месозад. Таҳрифоти назарраси ҳисоботи молиявӣ дар натиҷаи сӯиистифодаи молиявӣ ва ё содир намудани хатоҳо ба амал омада, дар мавриде назаррас ҳисобида мешавад, агар онҳо дар алоҳидагӣ ё ҳамбастагӣ тавонанд ба қарорҳои иқтисодии шахсони ба таҳияи ҳисоботи молиявӣ машғул буда, таъсир расонанд.

Дар доираи гузаронидани аудит мутабоқи СБА мо тибқи доварии касбӣ амал намуда, скептисизми касбиро дар тамоми муддати тафтиши аудиторӣ таъмин менамоем. Мо инчунин:

- ошкор намудан ва баҳодиҳии хавфҳои таҳрифоти ҷиддии ҳисоботи молиявӣ маҷмӯӣ дар натиҷаи амалҳои беинсофона ё иштибоҳу хатоҳо; тарҳрезӣ ва иҷрои расмиёти аудиторӣ дар ҷавоби ин хавфҳо; ба даст овардани далелҳои аудиторӣ, ки барои изҳори андешаи асосноки мо кофӣ ва зарур мебошанд. Хавфи ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи амалҳои беинсофона нисбат ба ошкор накардани таҳрифоти ҷиддӣ дар натиҷаи иштибоҳу хатоҳо зиёдтар аст, зеро амалҳои беинсофона метавонанд созиш, сохтакорӣ, қасдан инъикос накардан ё пешниҳод намудани маълумоти нодуруст ё берун аз низоми назорати дохилӣ амал намуданро дар бар гиранд;
- фаҳмиши низоми назорати дохилии марбут ба аудит бо мақсади тарҳрезии расмиёти аудиторӣ, ки ба ҳолату шароит ҷавобгӯӣ мебошанд, аммо на бо мақсади изҳори андеша дар хусуси самаранокии низоми назорати дохилии Бонк;
- арзёбии мувофиқати сиёсати ҳисобдорӣ татбиқшаванда, асоснокии қиматҳои баҳодиҳӣ ва ифшои мувофиқи маълумотҳое, ки аз ҷониби Роҳбарият таҳия шудаанд;
- омода кардани хулоса дар бораи қонунӣ будани иҷозати роҳбарият оид ба муттасилии фаъолият ба сифати асосҳои баҳисобгирии муҳосибӣ ва дар асоси далелҳои аудиторӣ бадастомада хулоса баровардан дар бораи он, ки оё номуайянии ҷиддии марбут ба рӯйдодҳо ё шароите, ки дар натиҷаи онҳо ба қобилияти Бонк барои идомаи пайвастаи фаъолияти он шубҳаҳои ҷиддӣ ба амал меоранд, вучуд дорад. Агар мо ба хулосае оем, ки номуайянии ҷиддӣ вучуд дорад, мо бояд дар хулосаи аудиторӣ худ ба ифшои маълумоти дахлдори ҳисоботи молиявӣ маҷмӯӣ таваҷҷуҳ зоҳир намоем ё агар чунин ифшои маълумот нокифоя бошад, андешаи худро тасҳеҳ (модификация) намоем. Хулосаҳои мо ба далелҳои аудиторӣ асос ёфтаванд, ки то таърихи хулосаи аудиторӣ мо ба даст оварда шудаанд. Бо вучуди ин, рӯйдодҳо ё шароитҳои оянда метавонанд боиси қобилияти худро аз даст додани Бонк барои идомаи фаъолияти муттасили он гарданд;
- иҷрои арзёбии пешниҳоди умумии ҳисоботи молиявӣ муттаҳидшуда, сохтор ва мундариҷаи он, аз ҷумла ифшо, инчунин арзёбии он, ки оё ҳисоботи молиявӣ муттаҳидшуда амалиёт ва рӯйдодҳои паси онро пешниҳод мекунад, то дар бораи онҳо тасаввуроти дуруст ба даст оварда шавад.

Мо ҳамкориҳои иттилоотиро бо шахсони масъули идоракунии корпоративӣ ба роҳ монда, маълумот дар бораи ҳаҷм ва муҳлатҳои банақшагирифтаи аудит ва масъалаҳои муҳиммеро, ки таваҷҷуҳи аудиторро ба худ ҷалб кардаанд, аз ҷумла камбудии ҷиддии низоми назорати дохилиро, ки мо дар раванди аудит муайян мекунем, ба иттилои онҳо мерасонем.

Мо инчунин ба унвони шахсони масъули идоракунии корпоративӣ изҳор мекорем, ки тамоми талаботи ахлоқии дахлдорро оид ба мустақилият риоя кардем ва дар хусуси ҳамаи муносибатҳо ва дигар масъалаҳо, ки яқинан ба мустақилияти аудитор таъсир расонида метавонистанд ва дар ҳолатҳои зарурӣ оид ба тамоми чораҳои эҳтиётӣ дахлдор ба онҳо маълумот додем.

Шавкатҷон Назиров

Директори ЧДММ «Бейкер Тилли Тоҷикистон»

Иҷозатномаи № 000014, аз ҷониби
Бонки миллии Тоҷикистон дода шудааст.

29 март соли 2025
ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

КВД «БА ҶТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИД БА ҶОИДА Ё ЗАРАР ВА ДИГАР ДАРОМАДИ УМУМӢ
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁҶТААСТ
 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст
Даромадҳои ғоизӣ	4	411,898	455,515
Хароҷотҳои ғоизӣ	4	(114,367)	(96,151)
ДАРОМАДИ СОФИ ҶОИЗӢ ТО ТАШАККУЛҶИБИ ЗАХИРАҶОИ ТАЛАФОТИ ЧАШМДОШТИ ҚАРЗӢ, КИ АЗ Рӯи ОНҶО ҶОИЗҶО ҲИСОБ КАРДА МЕШАВАНД		297,531	359,364
Ташаккули захираи талафотҳои чашмдошти қарзӣ, ки аз рӯи онҳо ғоизҳо ҳисоб карда мешаванд		(49,434)	(162,398)
		248,097	196,966
Даромадҳои комиссияӣ	5	282,281	217,606
Хароҷотҳои комиссияӣ	5	(57,362)	(31,159)
Даромади(зарари) соф аз рӯи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ	6	16,570	21,323
Даромади (зарари) соф аз рӯи амалиётҳо бо воситаҳои молиявӣ	4		430
Ташаккули захира барои беқурбшавии доронҳои, ки ғоизҳо ҳисоб карда намешаванд	7	25,042	(37,497)
Дигар даромадҳои / (хароҷотҳо) ғайрималиётӣ, нетто	25	29,136	77,100
ДАРОМАДҶОИ СОФИ ҒАЙРИҶОИЗӢ		295,671	247,803
Хароҷотҳои амалиётӣ	8	(363,422)	(277,651)
ҶОИДА ТО АНДОЗ АЗ ҶОИДА	9	180,346	167,118
Андоз аз ғоида	9	(41,435)	(32,624)
ҶОИДА ДАР ДАВОМИ СОЛ		138,911	134,494

Аз номи Роҳбарияти Бонк

 Салимзода Алиҷон А.
 Раиси Раёсат

29 марти соли 2025
 ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

 Изматзода Амирали Ш.
 Сармуҳосиб

29 марти соли 2025
 ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

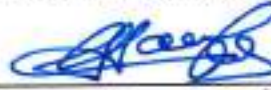
Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонашавии ҳисоботи молиявӣ маънур мебошанд. Хулосаи аудиторони
 мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИДИ ВАЗЪИ МОЛИЯВӢ БАРОИ СОЛЕ,
КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
(ба ҳазор сомонӣ)

	Эзоҳ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
ДОРОИҲО:			
Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо	10	1,965,093	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	12	937,695	1,259,372
Захираи ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон	11	247,527	227,743
Қарзҳо ба мизочон	13	2,649,661	1,789,346
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	15	1,307,065	264,212
Сармоягузорӣ ба коғазҳои қимматнок	14	11,000	11,000
Воситаҳои асосӣ	16	655,946	636,630
Дороиҳои ғайримоддӣ	17	9,360	11,938
Дороиҳои ҳуқуқи истифодабарӣ	18	4,106	2,553
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	19	7,998	28,457
Дороиҳои андозии батаъхиррофта	9	14,420	11,822
Дигар дороиҳо	20	838,534	161,153
		8,648,005	6,893,711
ҲАМАҒИ ДОРОИҲО			
ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
ЎҲДАДОРИҲО:			
Амонатҳои мизочон	22	6,947,923	5,465,383
Қарзҳо	23	58,417	90,062
Қарзҳои субординатӣ	24	50,000	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	21	490,753	424,238
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	18	4,268	2,629
Ўҳдадориҳои андозии мавқуфгузошта	9	36,151	
Дигар ўҳдадориҳо	26	191,994	101,538
		7,779,506	6,133,850
ҲАМАҒИ ЎҲДАДОРИҲО			
САРМОЯ:			
Сармояи саҳомӣ	27	90,935	80,935
Фондаи тақсимнашуда		226,593	88,060
Захира барои амалиёти оянда		339,916	339,916
Захира барои ҳолатҳои фавқуллода		39,799	39,799
Захираи азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ		144,605	184,500
Захираҳои умумӣ		26,651	26,651
		868,499	759,861
ҲАМАҒИ САРМОЯ			
		8,648,005	6,893,711
ҲАМАҒИ ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			

Аз номи Роҳбарияти Бонк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

29 марти соли 2025

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда нисби ҷудонопазирӣ ҳисоботи молиявӣ мазкур мебошанд. Хулосаи аудиторонӣ мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

Исматзода Амирали Ш.
Сармуҳосиб

29 марти соли 2025

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

ҲИСОБОТ ОИДИ ТАҒЙИРОТҲО ДАР САРМОЯ БАРОИ СОЛЕ,
КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҶОМ ЁФТААСТ

(БО ҲАВОЗ СОМОНД)

Сармои саҳомӣ	Захира барои змалиёти оннда	Захира барои холоҷҳои фавқуллодда	Захираи азнавбаҳо- диҳии воситаҳои асосӣ	Захираҳои умумӣ	(Зарарҳои ҷамъшуда) / Фонди тақсимишуда	Ҳамагӣ
70,935	248,485	29,640	187,625	26,651	52,031	615,367
10,000	-	-	-	-	-	10,000
-	91,431	-	-	-	(91,431)	-
-	-	10,159	-	-	(10,159)	-
-	-	-	(3,125)	-	3,125	-
-	-	-	-	-	134,494	134,494
80,935	339,916	39,799	184,500	26,651	88,060	759,861
10,000	-	-	-	-	-	10,000
-	-	-	(3,743)	-	3,743	-
-	-	-	(36,152)	-	(4,121)	(36,152)
-	-	-	-	-	138,911	138,911
90,935	339,916	39,799	144,605	26,651	228,593	868,499

Бақия ба 31 декабри с. 2022
(Таҷдидшуда)

Афзоиши сармои синномзавӣ
Интиқол ба «Захира барои змалиёти оннда»
аз ҳисоби «Фонди тақсимишуда».
Гузариш ба «Захираи холоҷҳои
ғайриҷамъшуда» аз ҳисоби «Фонди
тақсимишуда».
Гузаришдани «Азнавбаҳоҳои воситаҳои
асосӣ» ба ҳисоби «Фонди тақсимишуда»
фоида дар давоми сол
Бақия ба 31 декабри с. 2023

Афзоиши сармои синномзавӣ
Гузаришдани «Азнавбаҳоҳои воситаҳои
асосӣ» ба ҳисоби «Фонди тақсимишуда»
Андози мавқуфгузошта аз рӯи захираҳои
бозоришавии воситаҳои асосӣ
Ислоҳ намулдани хатоҳои солиҳи гузашта
фоида дар давоми сол
Бақия ба 31 декабри с. 2024

Аз номи Роҳбарияти Банк

Салимзода Алиҷон А.
Раиси Раёсат

Исматзода Амирали Ш.
Сармуҳосиб

29-марти соли 2025

ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон
Тазкиҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонопазирӣ ҳисоботи молиявии мақкур мебошанд. Ҳуҷусан аудиторони мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

Ҳисобот ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ
 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзёох.	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ АМАЛИЁТӢ:			
Ғоида то андозбандӣ		180,346	167,118
Тасҳҳот:			
Ҳисоб кардани (барқарор намудани) зарар аз беқурбшавии дороиҳои ғоиизӣ	13	49,434	162,398
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	17,18	30,818	19,865
Ҳароҷоти ғоиизӣ аз рӯи уҳдадориҳои иҷора	19	3,380	2,612
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии маблағҳо дар бонкҳо	7	(15,303)	18,304
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии гаравҳои ғирифташуда	7	(36,179)	33,818
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавии сертификатҳои БМТ	7	(512)	2,604
Ҳаракат дар захира барои беқурбшавӣ дар бонкҳои махҳамшуда	7	7	2,325
Ҳаракат дар захира аз рӯи норасоии ҳазина	7	-	-
Ҳаракат дар захираи руҳсатии истифоданашуда	26	(2,386)	5,567
Ғарқияти қурбӣ оиди амалиётҳо бо асҳори хориҷӣ	6	(11,060)	3,227
Танзимот барои ислоҳи хатоҳои давраҳои гузашта		(4,122)	-
Даромади соғи ғоиизӣ		(285,075)	(329,958)
Ҳаракати пули нақд аз фаъолияти амалиётӣ то тағйирот дар дороиҳо ва уҳдадориҳои амалиётӣ		(92,652)	87,880
Камшавии маблағ дар бонкҳо		345,713	(212,840)
Ағзоиши қарз ба мизочон		(941,323)	(531,671)
Ағзоиши дороиҳои дарозмуддат, ки барои фурӯш пешбинӣ шудаанд		56,838	(38,257)
Камшавии /(ағзоиши) дигар дороиҳо		(666,497)	(91,290)
Ағзоиши /(камшавии) амонатҳои мизочон		1,477,898	493,643
Ағзоиши /(камшавии) маблағҳои бонкҳо ва ташкилотҳои молиявӣ		66,515	145,554
Ағзоиши /(камшавии) захираҳои моддӣ		(2,493)	(12,231)
Ағзоиш /(камшавӣ) аз рӯи уҳдадориҳои иҷора		4,306	(975)
Ағзоиши /(камшавии) дигар уҳдадориҳо		85,242	(101,203)
Воридшавии /(хуруҷӣ) маблағҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то андозбандӣ		333,347	(261,551)
Ғоиизҳои бадастовардашуда		351,836	246,247
Ғоиизҳои пардохтгардида		(89,371)	(75,384)
Андоз аз ғоидаи пардохтшуда		(43,633)	(39,701)
Вуруди соғи /(хуруҷӣ) пули нақд аз фаъолияти амалиётӣ:		552,179	(130,389)

КВД «БА ҚТ «АМОНАТБОНК»»

Ҳисобот ОИД БА ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ
 БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНҚОМ ЁФТААСТ (ИДОМА)
 (бо ҳазор сомонӣ)

	Эзёҳ.	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
ҲАРАКАТИ ПУЛИ НАҚД АЗ ФАЪОЛИЯТИ САРМОЯГУЗОРӢ:			
Хариди воситаҳои асосӣ	17	(48,806)	(69,667)
Захираи азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ		3,743	3,125
Хариди дороиҳои ғайримоддӣ	18	-	-
Хариди қоғазҳои қимматнок		(1,030,787)	-
Фуруши қоғазҳои қимматнок		-	348,616
Воридоти /(хароҷоти) софи пули нақд аз фаъолияти сармоягузорӣ:		(1,075,850)	282,074
ГАРДИШИ МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ АЗ ФАЪОЛИЯТИ МОЛИЯВӢ:			
Афзоиши сармояи иловагӣ		-	-
Фуруши сазминҳои оддӣ		10,000	10,000
Даромад аз қарзҳо		(30,721)	(71,320)
Пардохти қарзҳо		-	-
Вуруди софи пули нақд аз фаъолияти молиявӣ:		(20,721)	(61,320)
Афзоиши софи МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО		(544,392)	90,365
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ ба пули нақд ва муодили он		-	-
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар аввали сол	11	2,509,485	2,419,120
МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО, дар охири сол	11	1,965,093	2,509,485

Аз номи Роҳбарияти Бонк

 Салимзода Алиқон А.
 Раиси Раёсат

29 марти соли 2025
 ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

 Исмаътода Амӣрали Ш.
 Сармуҳосиб

29 марти соли 2025
 ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон

Тавзеҳоти дар саҳифаҳои 11-67 овардашуда қисми ҷудонапазири ҳисоботи молиявии мазкур мебошанд. Хулосаи аудиторони
 мустақил дар саҳифаҳои 3-5 оварда шудааст.

КВД «БА ЧТ «АМОНАТБОНК»»

**ТАВЗЕҲОТ БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВИИ МАЧМУЙ
БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2024 АНЧОМ ЁФТААСТ**
(бо ҳазор сомонӣ, агар дигар асъор зикр нашудабошад)

1. МАЪЛУМОТИ УМУМӢ

Соли 1925 Бонк бори аввал ҳамчун «Кассаҳои давлатии амонатии меҳнатӣ» ба қайд гирифта шуд, ки баъдтар соли 1987 ба «Бонки амонатгузории Тоҷикистон» иваз карда шуд. Соли 1998 ба Бонк мақоми «Бонки Давлатӣ» дода шуд. 19 июни соли 2003 Бонк дар мақомоти андозии ноҳияи Шохмансур ба қайд гирифта шуда, шаходатномаи №00949992-ро гирифт. Бонк иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистонро барои амалӣ намудани фаъолияти бонкӣ дорад, ки 31 июли соли 2013 таъдид карда шуд. Фаъолияти асосии Бонк қабули амонатҳо, интиқоли пардохтҳо, додани қарзҳо, амалиёт бо асъори хориҷӣ ва дигар фаъолияти тижоратӣ мебошад.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 Бонк ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дорад.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 шумораи умумии кормандони Бонк мувофиқан 3,442 ва 3,052 нафарро ташкил меод.

Идораи марказии Бонк дар суроғаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кӯчаи Рудаки 105 ҷойгир аст. Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон 75 филиали Бонк фаъолият мекунад.

Ҳисоботи молиявии мазкур аз ҷониби Роҳбарияти Бонк 29 марти соли 2025 тасдиқ карда шудааст.

2. ПЕШНИҲОДИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Изҳороти мутабиқат

Ин ҳисоботи молиявии Бонк мутабиқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ («СБҲМ»), ки аз ҷониби Кумитаи байналмилалӣ стандартҳои баҳисобгирии муҳосибӣ интишор шудааст ва тафсириҳое, ки аз ҷониби Кумитаи байналмилалӣ тафсири ҳисоботи молиявӣ нашр шудаанд, таҳия шудаанд.

Асъори функционалӣ ва асъор барои пешниҳодкунӣ

Маблағҳое, ки ба ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дохил карда шудаанд, бо истифода аз асъор арзёбӣ карда мешаванд, ки моҳияти иқтисодии рӯйдодҳо ӯ ҳолатҳои асосии марбут ба ин Бонкро беҳтар инъикос мекунад (минбаъд «асъори функционалӣ»). Асъори функционалӣ ва асъори пешниҳоди ҳисоботи молиявии мазкур сомонӣ мебошад.

Ин ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ дар ҳазорҳо сомонӣ пешниҳод карда мешавад, агар тартиби дигаре зикр нашуда бошад. Ҳисоботи воқеии маҷмӯии молиявӣ дар асоси принциби арзиши таърихӣ таҳия карда мешавад, ба истиснои арзебии воситаҳои алоҳидаи молиявӣ, ки бо арзиши одилона ба назар гирифта мешавад.

3. ПРИНЦИПҲОИ АСОСИИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Эътироф ва арзебии ибтидоии воситаҳои молиявӣ

Дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои молиявӣ дар ҳисоботи вазъии молиявии Бонк вақте эътироф карда мешаванд, ки Бонк тарафи шартнома оид ба воситаи молиявии дахлдор мегардад. Бонк харид ва хориҷшавии дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявиро, ки дар санаи ҳисоббаробаркунӣ муқаррарӣ мебошанд, ба қайд мегирад.

Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар аввал бо арзиши одилона сабт карда мешаванд. Арзиши ибтидоии дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ, ки дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ нестанд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён ба назар гирифта мешаванд, ба маблағи хароҷоти амалиётӣ, ки бевосита бо харид ё ташкили дороиҳои молиявӣ ё баровардани ӯҳдадориҳои молиявӣ алоқаманданд, танзим карда мешаванд. Принципиҳои баҳодихии минбаъдаи арзиши дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар муқаррароти дахлдори сиёсати баҳисобгирии дар поён овардашуда ошкор карда мешаванд.

Бонк дороиҳои молиявиро аз рӯи категорияҳои асосии зерин тасниф мекунад:

- Дороиҳои молиявӣ бо арзиши амортизатсияшуда;
- Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ (ДДМ) арзёбӣ карда мешавад;

Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешавад.

Воситаҳои қарзӣ

Тасниф ва баҳисобгирии минбаъдаи воситаҳои қарзӣ вобаста ба:

- а) Моделҳои тиҷоратии Бонк, ки барои идоракунии дороиҳои молиявӣ истифода мешаванд;
- б) Хусусиятҳои дороиҳои молиявӣ, ки бо қарағони маблағҳои дар шартнома пешбинишуда алоқаманданд.

Моделҳои тиҷоратӣ

Моделҳои тиҷоратӣ тарзи идоракунии дороиҳои молиявӣ Бонкро барои тавлиди қарағони пули нақд муайян мекунад. Моделҳои тиҷоратии истифодашуда муайян мекунад, ки оё қарағони пули нақд дар натиҷаи ба даст овардани маблағҳои дар шартнома пешбинишуда ё дар натиҷаи фурӯши дороиҳои молиявӣ ё дар натиҷаи ҳарду ба вуҷуд меояд.

Бонк дар қарағони фаъолияти худ метавонад моделҳои гуногуни идоракунии дороиҳои молиявиро истифода барад, дар ҳоле ки тибқи стратегияи рушди Бонк ва маҳдудияти механизмҳои бозорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон интизор меравад, ки аксари дороиҳои молиявӣ дар доираи модели гирифтани гардиши пулии шартномавӣ нигоҳ дошта шаванд.

Меъёри SPPI

Бо мақсади арзёбии шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ ба меъёрҳои SPPI, Бонк барои ҳар як дороиҳои қарзии молиявӣ санҷиши SPPI (минбаъд «санҷиши SPPI») мегузаронад. Ҳангоми гузаронидани ин арзёбӣ, Бонк ба назар мегирад, ки оё қарағонҳои пулии шартномавӣ бо механизми асосии қарз мувофиқат мекунад, яъне фоизҳо танҳо баррасии арзиши вақти пул, хавфи қарзӣ, дигар хавфҳои асосии қарзӣ ва фоидаро дар бар мегиранд, ки ба шартномаи асосии қарзӣ мувофиқат мекунад. Дар ҳолатҳои, ки ба шартҳои шартномавӣ хавф ё ноустуворӣ дохил карда мешаванд, ки ба механизми асосии қарзидихӣ мувофиқат намекунад, дороиҳои молиявӣ дахлдор тавассути фоида ё зиён бо арзиши одилона тасниф ва арзёбӣ карда мешавад.

Дар асоси ин омилҳо, Бонк воситаҳои қарзии худро ба се категорияи зерин тасниф мекунад:

Дороиҳои молиявӣ бо арзиши амортизатсияшуда:

- а) Дороиҳои молиявӣ дар доираи модели тиҷорӣ нигоҳ дошта мешаванд, ки ҳадафи он нигоҳ доштани дороиҳо барои ба даст овардани қарағони нақдӣ дар шартнома пешбинишуда мебошад.
- б) Шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ дар ин мӯҳлат гирифтани қарағони маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳо ба маблағи пардохтнашудаи қарзи асосӣ мебошанд, ба вуҷуд меоранд.

Арзиши тавозунии ин дороиҳо бо зарари пешбинишудаи қарзӣ танзим карда мешавад. Даромади фоизӣ аз ин дороиҳои молиявӣ бо истифода аз усули фоизи самаранок ба «даромади фоизӣ» дохил карда мешавад.

Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ (минбаъд «ДДУ») арзёбӣ карда мешаванд:

а) Дороиҳо дар доираи модели тиҷоратие нигоҳ дошта мешавад, ки идоракунии дороиҳоро ҳам бо мақсади гирифтани қараёни маблағҳои дар шартнома пешбинишуда ва ҳам бо мақсади фурӯши ин активҳои молиявӣ пешбинӣ мекунад.

б) Шартҳои шартномавии дороиҳои молиявӣ дар ин мӯҳлат гирифтани қараёни маблағҳои пулиро, ки танҳо пардохтҳои қарзи асосӣ ва фоизҳо ба маблағи пардохтнашудаи қарзи асосӣ мебошанд, ба вучуд меоранд.

Тағйироти арзиши тавозунӣ дар таркиби даромади умумии дигар эътироф карда мешавад. Эътирофи зарари пешбинишудаи қарзӣ, даромади фоизӣ ва тағйирёбии асъори хориҷӣ дар фоида ё зиён сурат мегирад. Вақте ки дороиҳои молиявӣ бояд эътирофро қатъ кунанд, фоида ё зарари маҷмӯӣ, ки қаблан дар дигар даромади маҷмӯӣ эътироф шуда буд, ба фоида ё зарар тасниф карда мешавад. Даромади фоизӣ аз рӯи ин дороиҳои молиявӣ ҳамчун қисми «даромади фоизӣ» бо истифода аз усули фоизи самаранок эътироф карда мешавад.

Дороиҳои молиявие, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд:

Бонк дороиҳои молиявиро аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зиён, он дороиҳои молиявиро, ки ба меъёрҳои арзиши амортизатсияшуда ё арзиши одилона тавассути ДДУ ҷавобгӯ нестанд, тасниф мекунад. Фоида ё зиёни сармоягузориҳои қарзӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд ва ҷузъи воситаҳои хеджиркунӣ нестанд, дар ҳисоботи даромад дар доираи «даромади софи савдо» дар давраи ба вучуд омадани онҳо сабт карда мешаванд. Даромади фоизӣ аз рӯи ин дороиҳои молиявӣ ҳамчун қисми «даромади фоизӣ» бо истифода аз усули фоизи самаранок эътироф карда мешавад.

Ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ, Бонк метавонад онро бо салоҳиди худ тасниф кунанд, бидуни ҳуқуқи таснифи минбаъда, ҳамчун арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ карда мешавад, агар ин имкон диҳад, ки номувофиқии равишҳои арзёбӣ ё эътироф, ки дар акси ҳол дар натиҷаи истифодаи пойгоҳҳои гуногуни арзёбии дороиҳо ё ўҳдадорӣ ё эътирофи фоида ва зарари ба онҳо алоқаманд ба вучуд меоянд, бартараф ё ба таври назаррас коҳиш дода шавад.

Дороиҳои молиявие, ки дар ҳеҷ як категория муайян карда нашудаанд, ба категория, дороиҳои дохил мешаванд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ карда мешаванд.

Воситаҳои саҳомӣ

Бонк сармоягузориҳо ба воситаҳои саҳомӣ ҳамчун арзиши одилона арзёбӣ мекунад, ки тағйирот дар таркиби фоида ё зиён инъикос карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки роҳбарияти Бонк ҳангоми эътирофи аввал сармоягузориҳо ба таркиби арзиши одилона тавассути дигар даромади маҷмӯӣ муайян кардааст.

Бо сабаби маҳдудияти механизмҳои бозорӣ барои савдои коғазҳои қимматноки саҳомӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, сиёсати Бонк аз таснифи воситаҳои саҳомӣ ҳамчун арзиши одилона тавассути дигар даромади маҷмӯӣ иборат аст, вақте ки сармоягузори ба ғайр аз ба даст овардани даромади сармоягузори нигоҳ дошта мешавад. Дар чунин ҳолатҳо тағйироти арзиши одилона дар таркиби дигар даромади маҷмӯӣ эътироф карда мешаванд ва баъдан наметавонанд ба фоида ё зарар тасниф карда шаванд. Дивидендҳо аз чунин сармоягузориҳо ҳамчун фоида ё зиён ҳамчун даромади дигар эътироф карда мешаванд.

Фоида ва зиён аз сармоягузориҳои саҳомӣ, ки ҳамчун арзиши одилона тавассути фоида ё зиён арзёбӣ мешаванд, дар таркиби «даромади соф аз тиҷорат» дар ҳисоботи фоида ва зиён сабт карда мешаванд.

Азнавгурӯҳбандӣ

Бонк дороиҳои молиявиро танҳо ва танҳо ҳангоми ба модели тиҷорати барои идоракунии дороиҳои молиявӣ истифодашаванда, ки ба дороиҳои мазкур таъсир мерасонанд, тағйирот ворид намудан, ва агар ин тағйирот нисбат ба амалиётҳои Бонк назаррас бошад, азнавгурӯҳбандӣ карда мешавад. Агар Бонк дороиҳои молиявиро азнавгурӯҳбандӣ кунад, азнавгурӯҳбандӣ дурнамоёна аз рӯзи азнавгурӯҳбандӣ амалӣ мешавад. Бонк фоида, зарар ё фоизҳои пеш эътироф намудаашро аз нав ҳисоб намекунад.

Қатъи эътирофи дороиҳои молиявӣ

Дороиҳои молиявӣ (ё, дар ҳолати зарурӣ, як қисми дороиҳои молиявӣ ё як қисми гурӯҳи дороиҳои молиявии шабҳ) дар ҳолатҳои зерин қатъ карда мешаванд:

- ҳуқуқи гирифтани маблағ аз дороиҳо қатъ шудааст;
- Бонк ҳуқуқи гирифтани пули нақдро аз дороиҳо интиқол додааст ё ҳуқуқи гирифтани пули нақдро аз дороиҳо нигоҳ доштааст, вале ўҳдадорӣ пардохти онро ба шахси сеюм тибқи шартномаи «гузариш» қабул кардааст; ва
- Бонк ё (а) амалан ҳамаи хавфҳо ва даромадҳои дороиро интиқол дод, ё (б) интиқол надод, амалан ҳамаи хавфҳо ва даромадҳои дороиро дар худ нигоҳ надошт, вале назорати дороиро интиқол дод.

Тағйир додани қараёни пули дар шартнома пешбинишуда

Дар ҳолатҳое ки Бонк гардиши пули дар шартнома пешбинишудаи дороиҳои молиявиро аз нав дида мебарояд ё тағйир додани мешавад, Бонк то чи андоза назаррас будани тағйирот нисбати шартҳои пештарро баҳо медиҳад.

Агар шартҳо фарқияти назаррас дошта бошанд, Бонк эътирофи дороиҳои молиявии пештарро қатъ карда дороиҳои молиявии навро бо баҳодиҳии одилона эътироф менамояд ва барои дороиҳои молиявӣ меъёри фоизи самаранокро аз нав ҳисоб менамояд. Сана ҳангоми дубора дида баромадани беқурбашивӣ санаи азнавдидабароии шартҳо ба шумор меравад, аз ҷумла бо мақсади муайян намудани он, ки баландшавии назарраси хавфи қарзиро дорост ё не. Аммо Бонк инчунин оё дороиҳои молиявии эътирофшуда аз аввал беқурбшуда ҳисобида шуданашонро баҳо медиҳад, махсусан дар ҳолатҳое, ки аз нав дидабароӣ бо он асоснок карда шуда буд, ки мизоч пардохти аз аввал маслиҳатқардашударо пардохт карда натавонист. Фарқияти арзиши тавозунии дороиҳои молиявӣ дар ҳисобот оиди фоида ва зарар нишон дода мешаванд.

Агар шартҳо тағйироти назаррас надошта бошанд, аз нав дидан ё тағйирот ба безъитиборӣ оварда намерасонад, Бонк меъёри фоизи самаранокро аз рӯи тағйирот ҳисоб менамояд, таъсирот ба даромади фоизӣ ҳамроҳ эътироф карда мешавад.

Агар тағйирот мувофиқи методологияи ҳисоб кардани зарари пешбинишудаи пулӣ ба афзоиши хавфи назаррас оварда расонад, пас таъсири тағйирёбии шартнома ба ҳисобкунии беқурбшавӣ мувофиқи методологияи дар эзоҳи 28 овардашуда таъсир мерасонад.

Гуруҳбандӣ ва баҳисобгирии минбаъдаи ўҳдадориҳои молиявӣ

Бонк ҳамаи ўҳдадориҳои молиявиро ҳамчун бо пайгирии нархи истеҳлоқ баҳододашаванда гуруҳбандӣ карда менамояд, ба истиснои:

а) ўҳдадорӣ молиявӣ бо арзиши одилона тавассути фоида ва зарар баҳододашаванда; Чунин ўҳдадорӣ, бо ўҳдадорӣ воситаҳои маҳсулӣ буданашон, минбаъд бо арзиши одилони баҳо дода мешаванд;

б) ўҳдадориҳои молиявӣ, ки дар ҳолате пайдо мешаванд, ки интиқоли дороиҳои молиявӣ барои қатъ кардани эътирофкунӣ ё вақте ки омилҳои баҳисобгирии иштироки давомдор истифода мешавад, ба талаботҳо ҷавобгӯ нестанд;

в) шартномаи кафолати молиявӣ ва ўҳдадориҳои пешниҳоди қарз бо меъёри фоизӣ аз меъёри бозорӣ паст бошад. Баъди эътирофи аввал чунин шартномаҳо бояд минбаъд аз бузургии зиёдтарини зерин баҳо дода шаванд:

- маблағи захираи баҳодихии аз ҷониби Бонк таъсисдодашуда барои зарар ва
- маблағе, ки дар сурати зарурат, даромади умумии дар аввал эътирофшуда кам карда мешавад;

г) *чуброни шартӣ, ҳангоми якҷоя кардани тиҷорат эътироф кардани харидор. Ин шартӣ чуброн намудан минбаъд бо арзиши одилона баҳо дода шуда, тағйироти он дар ғойда ва зарар эътироф карда мешаванд.*

Ҳангоми эътирофи аввалини ўҳдадории молиявӣ Бонк метавонад бо хоҳиши худ бе ҳуқуқи баъдан азнавгуруҳбандӣ кардан, ҳамчун бо арзиши одилона баҳодихӣ тавассута ғойда ва зарар гуруҳбандӣ кунад.

Баҳисобгирии дороиҳо ва ўҳдадориҳо

Дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявӣ Бонк ба ҳамдигар мутақобила карда мешаванд ва дар ҳисоботи вазъи молиявӣ дар шакли печонидашуда инъикос карда мешаванд, агар барои ин асосҳои ҳуқуқӣ ва нияти тарафҳо барои ҳалли қарз дар асоси ҳолис ғ амалӣ кардани актив ва иҷрои ўҳдадорӣ дар як вақт вучуд дошта бошанд.

Аз эътибор соқит кардани ўҳдадориҳои молиявӣ

Ўҳдадории молиявӣ (ё қисми он) дар ҳисоббаробаркунӣ ва ҳисоботҳои молиявӣ аз эътибор соқит карда мешавад, ки агар:

- а) маблағи ҷавобгӯ ба кредитор баргардонида мешавад, умуман бо пули нақд, дигар дороиҳои молиявӣ, молҳо ё хизматрасонӣ,
- б) ё аз рӯи ин ўҳдадорӣ (ё қисми он), дар натиҷаи иҷрои расмиети ҳуқуқӣ ё дар натиҷаи қарори кредитор аз ҷавобгари аввалия озод карда мешавад.

Қаъи эътирофи ўҳдадории молиявӣ инчунин дар сурати тағйирёбии назарраси гардиши пули нақд ғ амал меояд, яъне агар арзиши ҷорӣи гардиши пули нақд тибқи шартҳои нав, аз ҷумла пардохти ҳаққи комиссияӣ бо назардошти мукофоти пардохтшуда, ки аз рӯи меъёри ғойзии самарабахши аввалия тахфиф карда шудааст, ҳадди аққал 10% аз арзиши ҷорӣи тахфифшудаи гардиши боқимондаи пули нақд аз рӯи ўҳдадории ибтидоии молиявӣ фарқ кунад.

Баҳисобгирии воситаҳои молиявӣ дар давраи муқоисавии пешниҳодшуда

Дороиҳои молиявӣ ба категорияҳои зерин тасниф карда мешаванд: аз рӯи арзиши одилона тавассути ғойда ё зарар (АОТФЗ); то пардохт нигоҳ дошта мешаванд; барои фурӯш дастрас; инчунин қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ. Ба ин ё он синф дохил кардани дороиҳои молиявӣ аз хусусиятҳо ва ҳадафҳои хариди онҳо вобаста аст ва дар лаҳзаи ба қайд гирифтани онҳо сурат мегирад.

Сармоягузориҳо, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд

Дороиҳои молиявӣ ғайриҳосилӣ бо пардохтҳои собит ё муайяншаванда ва муҳлатҳои собит, ки Бонк ният ва қобилияти то муҳлат нигоҳ доштани онро дорад, дар категорияи дороиҳои гардиши пули нақд ҳамчун дороиҳои молиявӣ эътироф карда мешаванд. Сармоягузориҳои то муҳлат нигоҳ дошташаванда бо арзиши амортизатсияшуда бо истифода аз усули ғойзии самаранок бо назардошти ҳар гуна захира барои беқурбшавӣ баҳо дода мешаванд.

Агар Бонк зиёда аз миқдори ками сармоягузориҳои то муҳлат нигоҳ дошташавандаро то муҳлат фурӯхта ё аз нав тасниф кунад (ба истиснои ҳолатҳои маҳдуд), тамоми категория бояд ҳамчун дороиҳои молиявӣ барои фурӯш мавҷуда аз нав тасниф карда шавад. Илова бар ин, ба Бонк тасниф кардани ҳама гуна дороиҳои молиявӣ то муҳлат нигоҳ дошташуда дар давоми соли молиявӣ ҷорӣ ва ду соли минбаъда манъ карда мешавад.

Қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ.

Қарзҳои дебитории тиҷоратӣ, қарзҳои додашуда ва дигар қарзҳои дебиторӣ бо пардохтҳои муқарраршуда ё муайяншаванда, ки дар бозори муташаккил муомилот намеkunанд, маблағҳо дар бонкҳо, қарзҳои ба мизочон додашуда ва дигар дороиҳои молиявӣ ҳамчун «қарзҳо ва қарзҳои

дебиторӣ» тасниф карда мешаванд. Қарзҳо ва қарзҳои дебиторӣ бо арзиши амортизатсияшуда бо истифода аз усули самараноки фоизӣ бо назардошти беқурбшавӣ ба назар гирифта мешаванд. Даромади фоизӣ бо истифодаи меъери фоизи самаранок эътироф карда мешавад, ба истиснои қарзи кӯтоҳмуддати дебиторӣ, ки даромади фоизи он ночиз аст.

Арзиши одилона тавассути фоида ё зарар дороиҳои молиявиро дар бар мегирад, ки:

1. Ба сифати савдо тасниф карда мешавад:

- дороиҳо ба даст оварда мешаванд ё ўҳдадориҳо асосан бо мақсади фурӯш ё бозхаридан дар ояндаи наздик қабул карда мешаванд;
- онҳо қисми портфели воситаҳои молиявӣ мебошанд, ки яқоя идора карда мешаванд ва тибқи шаҳодатномаҳои мавҷуда барои ба даст овардани фоидаи кӯтоҳмуддат истифода мешаванд;
- онҳо ҳосилаҳои воситаҳои молиявӣ мебошанд (ба истиснои воситаҳои самараноки хеджирӣ);

2. Бонк онро ҳамчун асбобе тасниф мекунад, ки дар лаҳзаи эътирофи ибтидоӣ, минбаъд бо арзиши одилона бо назардошти тағйироти он ба фоида ё зарар арзёбӣ карда мешавад.

Барои фурӯш дастрас аст.

Дороиҳои молиявӣ барои фурӯш мавҷудбуда дороиҳои молиявӣ ғайриистехсолӣ мебошанд, ки ба се гурӯҳи дороиҳои қаблӣ дохил нашудаанд ё дар аввал ба ин гурӯҳ тасниф карда шудаанд. Арзёбии минбаъдаи дороиҳои ин гурӯҳ бо арзиши одилона анҷом дода мешавад, ба истиснои коғазҳои қимматноки саҳмӣ (саҳмияҳои) шахсони сеюм, ки дар бозори фаъол нархномаи бозорӣ надоранд, ки танҳо бо арзиши худ ба назар гирифта мешаванд.

Баҳисобгирии ўҳдадориҳои молиявӣ асосан бо мутобиқи СБҲМ 9 яхела буд, ба истиснои фоида ё зиёне, ки аз хавфи қарзии худӣ Бонк вобаста ба ўҳдадориҳои ҳамчун ГДХ таъиншуда бармеояд. Чунин тағйирот дар ДДУ бидуни таснифоти минбаъда ба ҳисобот дар бораи фоида инъикос карда мешаванд.

Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо

Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо пули нақдӣ дар касса буда, бақияи қарзи бонкҳо ва сармоягузориҳои кӯтоҳмуддати баландликвиро дар бар мегиранд, ки метавонанд дар муддати кӯтоҳ ба маблағи мувофиқ ба пули нақд табдил ёбанд.

Маблағҳо дар бонкҳо

Дар рафти фаъолияти оддии худ Ширкат дар бонкҳо ба мўҳлатҳои гуногун воситаҳо ҷойгир мекунад ва амонатҳо мегузорад. Маблағҳо дар бонкҳо дар ибтидо аз рӯи арзиши одилона эътироф карда мешаванд. Маблағҳо дар бонкҳо минбаъд дар асоси усули самараноки меъери фоизӣ аз рӯи арзиши истеҳлоқӣ баҳоргузорӣ карда мешаванд. Воситаҳо дар сохторҳои қарзӣ бо назардошти аз ҳисоб баровардани ҳар гуна захира нисбати беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

Воситаҳои молиявӣ ҳосилшуда

Дар рафти фаъолияти муқаррарӣ Бонк оид ба воситаҳои гуногуни молиявӣ ҳосилшуда созишномаҳо ба имзо мерасонад. Воситаҳои ҳосилшуда дар аввал бо арзиши одилона дар санаи бастанӣ шартномаи ҳосилшуда эътироф карда мешаванд ва баъдан то арзиши одилонаи онҳо дар ҳар санаи ҳисоботӣ аз нав арзёбӣ карда мешаванд. Арзиши одилона дар асоси нархномаҳои бозорӣ ё моделҳои нархгузорӣ, ки нархҳои ҷорӣи бозорӣ ва шартномавии воситаҳои асосӣ ва дигар омилҳоро ба назар мегиранд, арзёбӣ карда мешавад. Ҳосилаҳо ҳамчун дороиҳо ҳангоми арзиши одилонаи онҳо мусбат ва ҳамчун ўҳдадориҳои ҳангоми манфӣ ҳисоб карда мешаванд. Дар тавозун, ҳосилаҳои ҳосилшуда ба дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявӣ дохил карда мешаванд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зиён инъикос карда мешаванд. Фоида ё зараре, ки аз чунин воситаҳо ба вуҷуд меояд, дар фоида/зарари ҳолис аз дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар инъикос карда мешаванд, инъикос карда мешавад.

Қарзҳо ба мизочон

Қарзҳои ба мизочон додашуда дороиҳои молиявӣ мебошанд, ки ҳосилаҳои молиявӣ нестанд, бо гардиши пулии собит ё муайяншаванда, ки нархномаҳои бозорӣ надоранд, ба истиснои дороиҳои, ки ба категорияҳои дигари воситаҳои молиявӣ таъсиф карда мешаванд.

Қарзҳои ба мизочон додашуда дар аввал дар баҳисобгирии арзиши одилона ва хароҷоти амалиётӣ, ки бевосита бо харид ё ташкили чунин дороиҳои молиявӣ алоқаманданд, сабт карда мешаванд. Дар ҳолате, ки арзиши одилонаи маблағҳои пешниҳодшуда ба арзиши одилонаи қарз баробар набошад, масалан, дар сурати додани қарзҳо бо меъёри камтар аз арзиши бозорӣ, фарқи байни арзиши одилонаи маблағҳои пешниҳодшуда ва арзиши одилонаи қарз ҳамчун зиён дар эътирофи ибтидоии қарз сабт карда мешавад ва дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ мувофиқи хусусияти чунин талафот пешниҳод карда мешавад. Дар оянда, қарзҳо бо истифода аз усули фоизи самаранок бо арзиши амортизатсияшуда инъикос карда мешаванд. Қарзҳои ба мизочон додашуда аз ҳисоби захираҳои талафоти пешбинишудаи қарзӣ ҳисобот дода мешаванд.

Аз ҳисоб баровардани қарзҳо ва маблағҳо

Дар сурати имконнопазирии ситонидани қарзҳои пешниҳодшуда, аз ҷумла тавассути ситонидани гарав, онҳо аз ҳисоби захираи талафоти пешбинишудаи қарзӣ ситонида мешаванд. Аз ҳисоб баровардани қарзҳо ва маблағҳои пешниҳодшуда пас аз қабули роҳбарияти Бонк оид ба ситонидани гурӯҳҳои қарздори маблағҳо, инчунин пас аз татбиқи гаравпулии мавҷуда аз ҷониби Бонк сурат мегирад. Ҷаброни минбаъдаи маблағҳои қаблан ситонидашуда ҳамчун кам шудани хароҷот барои беқурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ дар давраи ҷаброн сабт карда мешавад.

Захираи талафоти қарзии пешбинишуда

Бонк захираи арзёбии талафоти қарзии интизоршударо (минбаъд ТҚИ) аз рӯи қарзҳои додашуда эътироф мекунад. Бонк чунин зарарро барои ҳар як санаи ҳисоботӣ тавассути арзёбии мавҷудияти далелҳои объективӣ беқурбшавӣ эътироф мекунад. Модели баҳодихии беқурбшавии дороиҳои молиявӣ баҳодихии талафоти қарзии интизоршударо бо тақсим кардани онҳо ба онҳое, ки дар давоми 12 моҳ интизор мешаванд ва онҳое, ки дар тӯли тамоми мӯҳлати дороии молиявӣ интизор мешаванд, пешбинӣ мекунад.

Модели талафоти интизоршудаи Бонк аз рӯи принципҳои зерин сохта шудааст:

Марҳилаи 1: Зарари пешбинишудаи қарзӣ, ки дар сурати имконпазир будани пешфарз дар давоми 12 моҳ аз санаи ҳисоботӣ ба амал меояд;

Марҳилаи 2: Зарари пешбинишавандаи қарз, ки дар сурати ноқоимии эҳтимолий дар давоми мӯҳлати ҳадди аксар қарордод, ки дар давоми он қарздиҳанда ба ҳавфи қарзӣ дучор мешавад, ба амал меояд.

Марҳилаи 3: Зарари пешбинишудаи қарз, ки дар сурати иҷро накардани эҳтимолий дар мӯҳлати ҳадди аксар шартнома ба миён меояд ва даромади фоизӣ аз рӯи меъёри самаранок ба арзиши тавозунӣ бо назардошти ҳар гуна захира ҳисоб карда мешавад.

Арзёбии талафоти пешбинишудаи қарз ҳисобкунии объективӣ арзиши аз рӯи эҳтимолият вазндоштаро инъикос мекунад, ки тавассути арзёбии як қатор натиҷаҳои имконпазир муайян карда мешавад.

Бонк зарари пешбинишудаи қарзро тавассути воситаи молиявӣ бо истифода аз модели ҳисоб мекунад, ки инҳоро инъикос мекунад:

- а) маблағи бегаразона ва бо назардошти эҳтимолият бо роҳи арзёбии доираи натиҷаҳои имконпазир муайяншуда;
- б) арзиши вақти пул; ва
- в) маълумоти асоснок ва тасдиқшуда дар бораи рӯйдодҳои гузашта, шароити кунунӣ ва шароити пешбинишудаи иқтисодии оянда, ки дар санаи ҳисоботӣ бидуни хароҷот ё саъйи аз ҳад зиёд дастрас аст.

Банк захираи баҳодихиро барои зарари пешбинишудаи қарзӣ аз рӯи воситаҳои зерини молиявӣ, ки ба категорияи арзиши одилона дохил намешаванд, бо инъикоси тағйироти он дар таркиби фоида ва зарар эҷод мекунад:

- дороиҳои молиявӣ, ки воситаҳои қарзӣ мебошанд;
- қарзи дебиторӣ аз рӯи иҷораи (молиявӣ);
- шартномаҳои кафолати молиявӣ додашуда; ва
- ӯҳдадориҳои додашудаи қарзӣ.

Зарар аз бекурбшавии сармоягузорӣ ба воситаҳои сахомӣ дар ҳисобот сабт карда намешавад.

Банк захираи зиёнро барои тамоми давраи талафоти қарзии пешбинишаванда ҳисоб мекунад, ба истиснои воситаҳои зерин, ки барои онҳо чунин зиёнҳо ҳамчун талафоти қарзии интизории 12 моҳа ҳисоб карда мешаванд:

- коғазҳои қимматноки сармоягузори қарзӣ, ки дар санаи ҳисоботӣ ҳавфи пасти қарзӣ доранд; ва
- дигар воситаҳои молиявӣ (ба истиснои қарзи дебиторӣ), ки ҳавфи қарзӣ аз лаҳзаи ҳисоботи аввалияшон ба таври назаррас зиёд нашудааст.

Захираи баҳодихии зарар барои қарзҳои дебиторӣ аз рӯи иҷораи (молиявӣ) ҳамеша барои тамоми мӯҳлати зарари пешбинишудаи қарзӣ ҳисоб карда мешавад.

Банк чунин мешуморад, ки коғазҳои қимматноки қарзӣ ҳавфи қарзии паст дорад, агар рейтинги кредитии он ба таърифи эътирофшудаи байналмилалӣ мафҳуми «синфи сармоягузорӣ» мувофиқат кунад.

Зарари пешбинишудаи қарзӣ дар давраи 12 моҳ як қисми зарари пешбинишудаи қарзӣ мебошад, ки дар натиҷаи пешфарзҳои воситаи молиявӣ дар давоми 12 моҳи пас аз санаи ҳисоботӣ ба амал меояд.

Зарари пешбинишудаи қарзӣ баҳодихии бо назардошти эҳтимолияти зарари қарзӣ мебошад. Онҳо чунин баҳо дода мешаванд:

- барои дороиҳои молиявӣ, ки дар санаи ҳисоботӣ дороиҳои қарзӣ бекурб нашудаанд: ҳамчун арзиши ҷорӣ ҳамаи маблағҳои аз онҳо гирифташуда (яъне фарқи байни гардиши пуле, ки корхона дар шартнома ба даст меорад ва ба корхона қарздор аст ва гардиши пуле, ки Банк интизор аст);
- барои дороиҳои молиявӣ, ки дороиҳои кредитии дар санаи ҳисоботӣ бекурбшуда мебошанд: фарқи байни арзиши умумии тавозун ва арзиши ҷорӣ гардиши пули нақд дар оянда чӣ гуна аст;
- барои ӯҳдадориҳои қарзидҳӣ: ҳамчун арзиши ҷорӣ фарқи байни гардиши пули нақд, ки дар шартнома пешбинӣ шудааст, ки дар сураати истифодаи ӯҳдадори қарз ва гардиши пули нақд, ки Банк интизор аст, ба Банк қарздор аст; ва
- барои шартномаҳои кафолати молиявӣ: ҳамчун пардохтҳои пешбинишуда, ки ба дорандаи зиён ҷуброн мекунад, бо назардошти ҳама гуна маблағҳо, ки Банк дар тартиби ситонидан интизор аст.

Тағйирот дар талафоти қарзии пешбинишуда дар даромад бо истифода аз ҳисоби захиравӣ эътироф карда мешаванд. Дороиҳои дар тавозуни баҳисобгирифташуда аз рӯи маблағи зарари пешбинишудаи қарзӣ кам карда мешаванд. Омилҳое, ки Банк ҳангоми муайян кардани мавҷудияти далелҳои объективи талафоти бекурбшавӣ арзёбӣ мекунад, маълумот дар бораи пардохтпазирии қарздор ё эмитент, қобилияти пардохтпазирӣ, ҳавфҳои тиҷоратӣ ва молиявӣ, сатҳ ва тамоюлҳои пардохт накардани дороиҳои молиявии шабех, тамоюлҳои пешгӯии иқтисодии миллӣ ва маҳаллӣ мебошанд. ва шартҳо, инчунин арзиши одилонаи гараҳ ва кафолатҳо.

Ин ва дигар омилҳо дар алоҳидагӣ ё якҷоя шаҳодатномаи объективиро барои эътирофи зарари пешбинишудаи қарзии дороиҳои молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ пешниҳод мекунад.

Дар Эзоҳи 14 тафсилоти бештар дар бораи он, ки чӣ гуна бекурбшавӣ аз рӯи талафоти пешбинишудаи қарзӣ арзёбӣ карда мешавад, оварда шудааст.

Бонк баҳодихӣ ва ҳисобкунии захираҳо оид ба беқурбшавии қарзҳои тибқи стандарти байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (IFRS) 9 Воситаҳои молиявӣ додашуда анҷом медиҳад. Ҳисобкунии захира оид ба беқурбшавии қарзҳои додашуда тибқи равиши СБҲМ аз захираҳо, ки тибқи талаботи Бонки Миллии Тоҷикистон (минбаъд БМТ) ҳисоб карда шудааст, фарқ мекунад.

Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ

Воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ аз рӯи арзиши таърихӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд, ки арзиши харид, хароҷоти ба маҳалли зарурӣ расонидан ва ба ҳолати зарурӣ расонидани он, бо назардошти амортизатсияи ҷамъшуда, ба истиснои биноҳо ва иншоотҳо, ки Бонк бо маблағҳои аз нав арзёбишуда ҳисоб мекунад.

Истехлоқ аз рӯи арзиши тавозунии воситаҳои асосӣ, бо мақсади аз ҳисоб баровардани дороиҳо дар давоми мӯҳлати истифодабарии муфид, ҳисоб карда мешавад. Ҳисобкунии истехлоқ дар асоси усули ростхатта бо истифодабарии меъёрҳои зеромада ба амал меояд:

Бино ва иншоот	7%
Таҷҳизоти компютерӣ	12,5%
Мебел ва таҷҳизоти офисӣ	10%
Воситаҳои нақлиёт	10%
Воситаҳои алоқа	8%
Дигарҳо	4%
Дороиҳои ғайримоддӣ	10%

Истехлоқи тақмили амволи ба иҷора гирифташуда дар давоми мӯҳлати истифодаи дороиҳои дахлдори ба иҷора гирифташуда ҳисоб карда мешавад. Хароҷоти таъмири ҷорӣ ва асосӣ дар ҳисоботи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ хароҷоти амалиётӣ дар давраи пайдоиши онҳо, агар онҳо ба талаботи капитализатсия ҷавобгӯ набоянд, сабт карда мешаванд.

Дар ҳар як санаи ҳисоботӣ Бонк арзёбӣ мекунад, ки оё арзиши балансии воситаҳои асосӣ аз арзиши барқарорсозии онҳо зиёд нест. Арзиши барқарорсозӣ арзиши бештар аз арзиши одилона бо назардошти хароҷоти фурӯш ва арзиши истеъмолий мебошад. Дар сурати аз арзиши балансии воситаҳои асосӣ зиёдтар аз арзиши барқароркунии онҳо, Бонк арзиши балансии воситаҳои асосиро то арзиши барқароркунии онҳо коҳиш медиҳад. Пас аз инъикоси зарар аз беқурбшавӣ, тарҳҳои истехлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ дар давраҳои минбаъда бо мақсади тақсими арзиши балансии ҳисобшудаи дороиҳо бо назардошти арзиши боқимонда (агар чунин ҳисоб карда шавад) дар давоми мӯҳлати боқимондаи истифодаи фойданок ба таври баробар ислоҳ карда мешаванд.

Ҳангоми аз ҳисоб баровардани воситаҳои асосии аз ҳад зиёд арзёбишуда, маблағҳои ба онҳо мувофиқ, ки ба захираи азнавбаҳодихӣ воситаҳои асосӣ дохил карда шудаанд, ба фоидаи тақсимнашуда гузаронида мешаванд.

Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш

Бонк дороиҳои дарозмӯҳлатро ҳамчун дороиҳои барои фурӯш пешбинишуда эътироф мекунад, агар арзиши балансии он асосан тавассути фурӯши чунин дороиҳо баргардонида шавад, на тавассути истифодаи минбаъдаи онҳо. Дар ин ҳолат, ин дороиҳо бояд барои фурӯши ғайрӣ дар ҳолати кунунии худ омода бошанд ва эҳтимолияти фурӯши онҳо дар давоми як соли пас аз тасниф бояд баланд бошад. Дороиҳое, ки барои фурӯш тасниф шудаанд, бо арзиши камтарини тавозун ва арзиши одилона бо назардошти хароҷоти фурӯш арзёбӣ карда мешаванд. Бо зиёд шудани арзиши баланси аз арзиши одилона, бо назардошти хароҷоти фурӯш, Бонк зарари беқурбшавиро дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён эътироф мекунад. Ҳар гуна афзоиши минбаъдаи арзиши одилона бо назардошти хароҷоти фурӯш дар ҳаҷми на бештар аз маблағи зарари ҷамъшуда аз беқурбшавии қаблан эътирофшуда эътироф карда мешавад.

Андоzbандӣ

Андоz аз даромад маҷмӯи андози қорӣ ва ба таъхир гузошташуда мебошад.

Андоz аз даромади қорӣ

Маблағи хароҷоти андоz аз даромад дар давраи қорӣ бо назардошти андоzи фоидаи андоzbандишавандаи дар як сол бадастомада муайян карда мешавад. Даромади андоzbандишаванда аз фоидаи софи дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён ва дигар даромади умумӣ инъикосшуда фарқ мекунад, зеро он моддаҳои даромад ё хароҷотро барои мақсадҳои андоzbандӣ дар солҳои дигар дар бар намегирад ва инчунин моддаҳои андоzbандишаванда ва ба инобат нагирифтагӣ истисно мекунад. Ҳисоб кардани хароҷоти Бонк андоz аз даромад дар соли қорӣ бо истифода аз меъёрҳои андоze, ки дар давраи ҳисоботӣ қорӣ карда шудаанд, анҷом дода мешавад.

Андоz аз фоидаи мавқуфгузошташуда

Андози ба таъхир гузошташуда дар асоси усули тавозунии баҳисобгирӣ инъикос карда мешавад ва талабот ё ўҳдадорӣҳои андози даромадро, ки аз фарқи байни арзиши тавозунии доройҳо ва ўҳдадорӣҳо ва маълумоти дахлдори баҳисобгирӣ андоz барои ҳисоб кардани фоидаи андоzbандишаванда ҳисоб карда мешаванд, ифода мекунад. Ўҳдадорӣҳои ба таъхир гузошташудаи андоz одатан нисбат ба ҳамма фарқиятҳои муваққатӣ, ки фоидаи андоzbандишавандаро зиёд мекунад, инъикос карда мешаванд ва талаботҳои ба таъхир гузошташудаи андоz бо назардошти эҳтимолияти дар оянда доштани фоидаи андоzbандишаванда барои баҳисобгирӣ доройҳои андози ба таъхир гузошташуда инъикос карда мешаванд.

Чунин талабот ва ўҳдадорӣҳои андоz дар ҳисоботи молиявӣ сабт карда намешаванд, агар фарқиятҳои муваққатӣ бо эътибори тиҷорӣ алоқаманд бошанд ва дар натиҷаи эътирофи аввалия (ба истисноӣ ҳолатҳои яқоя кардани ширкатҳо) дигар талабот ва ўҳдадорӣҳо дар доираи амалиёте, ки ба андоzи даромади андоzbандишаванда ё баҳисобгирӣ таъсир намерасонанд, ба амал оянд.

Ўҳдадорӣҳои андози мавқуфгузошташуда бо назардошти фарқиятҳои замони андоzbандишаванда инъикос карда мешаванд, дар ин вақт Бонк имконият пайдо мекунад, ки муҳлати бозгардони фарқияти замони назорат намояд ва эҳтимолиёте пайдо мешавад, ки ин фарқияти замонӣ дар ояндаи наздик тағйир намеёбад. Доройҳои мавқуфгузошташудаи андоzie, ки дар натиҷаи бароварди фарқияти замони бо ҳамин гуна сармоягузорию ҳиссаҳо вобаста буда ба миён меоянд, танҳо дар ҳаҷме, ки фоидаи кифояи андоzbандишаванда ба даст омада метавонад, эътироф мегарданд, аз ҳисоби ин фоида имтиёзҳои, ки ба фарқияти замонӣ алоқаманданд, истифода гардида, интизорӣ меравад, ки онҳо дар ояндаи наздик бекор карда мешаванд.

Арзиши тавозунии доройҳои андози мавқуфгузошташуда дар ҳар санаи ҳисоботӣ тафтиш карда шуда, дар ҳаҷме, ки имконияти ба даст овардани фойдаро аз талаботи андоzӣ, ки барои ҷуброни пурра ё ҷузъии дорой кифоя аст, истисно мекунад, кам карда мешавад.

Андоzҳои мавқуфгузошташуда аз рӯи меъёрҳои, ки тибқи пешбинӣ дар давраи бозпардохти қарз ё фуруши дорой истифода мегарданд, ҳисоб карда мешаванд. Андоzҳои мавқуфгузошташуда, ба истисноӣ ҳолатҳои, ки бо моддаҳои бевосита ба сармоя тааллуқдошта алоқаманд мебошанд, дар ҳисобот оид ба даромади муштарак инъикос карда мешаванд, дар ин сурат андоzҳои мавқуфгузошташуда низ дар таркиби сармоя инъикос карда мешаванд.

Бонк баҳисобгирӣ мутақобилаи талаботҳои мавқуфгузошташудаи андоzӣ ва ўҳдадорӣҳои мавқуфгузошташудаи андоzиро ба амал оварда, дар ҳисоботи маъмури молиявӣ фарқияти натиҷавиро дар сурате инъикос наменаояд, ки агар:

- Бонк барои ба муқобили ўҳдадорӣҳои қорӣ андоzӣ ба амал овардани баҳисобгирӣ талаботҳои қорӣ андоzӣ ҳуқуқи қонунӣ дорад; ва
- Талаботҳои мавқуфгузошташудаи андоzӣ ва ўҳдадорӣҳои мавқуфгузошташудаи андоzӣ ба андоz аз фоида тааллуқ доранд, ки он аз ҷониби ҳамон як мақомоти андоzӣ аз ҳамон як субъекти андоzbандишаванда ситонида мешавад.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки фаъолияти Бонк ин ҷо сурат мегирад, талабот бобати ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳои гуногун мавҷуд аст, ки онҳо илова ба андоз аз ғайри саноати фаъолияти Бонк истифода карда мешаванд.

Қарзҳо

Қарзҳо нахуст дар баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши одилона инъикос карда мешаванд. Минбаъд ӯҳдадорӣҳо аз рӯи ин амалиётҳо аз рӯи арзиши истехлоқӣ инъикос гардида, фарқиати марбутан ба арзиши тавозунӣ ва арзиши бозпардохт дар ҳисобот оиди даромади муштарак дар давоми мӯҳлати қарзгирӣ бо истифодаи усули самаранокӣ меёри ғоизӣ дар таркиби хароҷоти ғоизӣ инъикос карда мешавад.

Ҷҳдадорӣҳои шартӣ

Ҷҳдадорӣҳои шартӣ дар тавозуни муҳосибӣ эътироф намешаванд, вале дар ҳисоботи маъмури молиявӣ шарҳ меёбанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки эҳтимолияти беруншавии воситаҳо дар натиҷаи пардохти онҳо кам аст. Дароми шартӣ дар тавозуни муҳосибӣ эътироф карда намешавад, лекин дар ҳисоботи молиявӣ дар сурати эҳтимолияти воридшавии манфиатҳои иқтисодӣ эзоҳ дода мешавад.

Сармояи саҳомӣ

Сармояи саҳомӣ аз рӯи арзиши ибтидоӣ инъикос меёбад.

Суди саҳмияҳо ҳамчун камшавии воситаҳои худӣ дар даврае, ки онҳо эълон шуда буданд, инъикос карда мешаванд. Суди саҳмияҳо, ки пас аз давраи ҳисоботӣ эълон мешаванд, тибқи СБҶМ 10 «Ҳодисаҳо пас аз давраи ҳисоботӣ» ба сифати ҳодиса пас аз давраи ҳисоботӣ баррасӣ карда мешаванд ва маълумот дар бораи онҳо ба таври марбута оварда мешавад.

Захираҳои умумӣ

Дар Бонк захираи амалиёти оянда таъсис дода мешавад, ки бо роҳи пардохти ҳатмии солони тибқи қарори маҷлиси умумии саҳмдорон таъсис карда мешавад. Ин захира танҳо барои пӯшонидани зарари Бонк ва хариди саҳмияҳо дар сурати набудани маблағҳои дигар пешбинӣ шудааст. Қарор дар бораи истифодаи маблағҳои фонди захиравии Бонк, инчунин аз ҷониби Шӯрои Нозирон ҳангоми таъдиқи пешакии ҳисоботи солони қабул карда мешавад.

Ҷҳдадорӣҳои нафақа

Тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон Бонк маблағи саҳмҳои нафақаро аз музди меҳнати кормандон нигоҳ медорад ва онҳоро ба фонди давлатии нафақа мегузаронад. Системаи мавҷудаи нафақа ҳисоб кардани саҳмияҳои ҷории корфарморо ҳамчун ғоизи пардохтҳои умумии ҷории кормандон пешбинӣ мекунад. Чунин хароҷот дар давраи пардохтҳои дахлдори кормандон эътироф карда мешаванд. Ҳангоми ба нафақа баромадан, ҳамаи пардохтҳои нафақа аз ҷониби фонди нафақаи дар боло зикршуда пардохт карда мешаванд. Бонк ғайр аз иштирок дар низоми давлатии нафақаи Ҷумҳурии Тоҷикистон нақшаи иловагии таъминоти нафақа надорад. Ғайр аз он, Бонк имтиёзҳои надорад, ки ба кормандон пас аз ба нафақа баромадан дода мешаванд ё дигар имтиёзҳои назаррасе, ки ҳисобкуниро талаб мекунад.

Эътирофи даромад ва хароҷоти ғоизӣ

Даромади ғоизӣ аз рӯи дороиҳои молиявӣ дар ҳолате эътироф карда мешавад, ки агар эҳтимолияти ба Бонк ворид шудани ғайри иқтисодӣ вуҷуд дошта бошад ва маблағи даромад ба таври бозътимод ҷен карда шавад. Даромад ва хароҷоти ғоизӣ бо усули ҳисобкунӣ эътироф карда мешаванд ва бо истифода аз усули ғоизи самаранок ҳисоб карда мешаванд. Усули ғоизи самаранок усули ҳисоб кардани арзиши истехлоқшудаи дороиҳои молиявӣ ё ӯҳдадорӣҳои молиявӣ (ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ ё ӯҳдадорӣҳои молиявӣ) ва тақсироти даромади ғоизӣ ё хароҷоти ғоизӣ дар давраи дахлдор мебошад.

Меёри ғоизии самаранок ин меёри ғоизест, ки пардохтҳои тахминии ояндаи пули нақд ё воридотро дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи дороиҳои молиявӣ ё ӯҳдадорӣҳои молиявиро маҳз ба арзиши умумии дороиҳои молиявӣ ё арзиши истехлоқшудаи ӯҳдадорӣҳои молиявӣ тахфиф мекунад.

Фоиизҳое, ки аз рӯи дороиҳое, ки бо арзиши одилона чен карда шудаанд, ҳамчун даромади фоииз тасниф карда мешаванд.

Эътирофи даромад ва хароҷоти комисионӣ

Комиссияҳо барои кушодани суратҳисобҳои қарзӣ, инчунин барои хароҷоти марбутан мустақиме, ки бо пешниҳодкунии қарзҳо вобастаанд, ҳамчун тасҳеҳоти меъёри самараноки фоииз аз рӯи қарзҳо инъикос карда мешаванд.

Агар эҳтимолияте вуҷуд дошта бошад, ки мавҷудияти ўҳдадорӣ пешниҳодкунии қарз боиси ба тасвиб расидани шартномаи пешниҳоди қарз мешавад, комиссия барои ўҳдадорӣ пешниҳодкунии қарз ба таркиби даромадҳои давраҳои минбаъда ворид карда шуда (якҷоя бо хароҷотҳои мустақими марбута), минбаъд ҳамчун тасҳеҳи даромадҳои воқеӣ аз рӯи қарзҳо инъикос карда мешавад. Агар ўҳдадорӣ онд ба пешниҳодкунии қарз дар сатҳи паст баҳогузори карда шавад, комиссия барои ин ўҳдадорӣ дар ҳисоботи даромади муштарак дар давоми муҳлати боқимондаи амалидошти ўҳдадорӣ пешниҳоди қарз инъикос карда мешавад. Баъди бе пешниҳоди қарз ба анҷом расидани муҳлати амалидошти ўҳдадорӣ пешниҳодкунии қарз комиссия барои ин ўҳдадорӣ дар ҳисоботи даромад ё зарар ва даромади муштарак дар санаи анҷомрасии амалидошти он эътироф карда мешавад. Комиссия барои хизматгузори қарз тадриҷан баъди ҳар як хизматгузорӣ ба ҳисоб гирифта мешавад.

Усули азнавҳисобкунии асъори хориҷӣ

Маблағҳои пулӣ ва ўҳдадориҳои дар асъори хориҷӣ ифодаёфта тибқи қурби марбутан мубодилавие, ки ба санаи 31 декабр муқаррар карда шудааст, бо сомонӣ аз нав ҳисоб карда мешаванд. Амалиётҳо бо асъори хориҷӣ аз рӯи қурби баҳисобгирӣ, ки дар санаи амалиётгузаронӣ муқаррар шудааст, инъикос карда мешаванд. Даромаду зарарҳое, ки аз чунин ивазкунӣ ба миён меоянд, дар ҳисобот онди фоида ё зарар ва маҷмӯи даромади ғайр ба даромади соф аз рӯи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ ворид карда мешаванд.

Қурби мубодилавӣ

Дар поён қурбҳои мубодилавие, ки дар охири сол амал мекарданд ва Бонк онҳоро дар рафти таҳияи ҳисобот истифода кардааст, оварда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Сомонӣ / Доллар ИМА	10.9325	10.9571
Сомони / Евро	11.4223	12.0944
Сомони / Рубли русӣ	0.1114	0.1217

Соҳаи истифодаи назарраси баҳогузори ва фарзияҳои роҳбарият

Омодакунии ҳисоботи молиявӣ аз роҳбарияти Бонк талаб мекунад, ки баҳогузори фарзияҳое таҳия намояд, ки онҳо ба маблағи дороиҳову ўҳдадориҳои Бонк, ки дар ҳисобот оварда мешаванд, ба ошкоркунии дороиҳову ўҳдадориҳои шартӣ дар санаи ҳисоботӣ, инчунин ба маблағи даромаду хароҷот барои давраи ҳисоботӣ, ки дар ҳисобот оварда мешаванд, таъсир расонанд. Роҳбарияти Бонк баҳогузорикуни иҷозаҳоро ба таври доимӣ ба амал меорад ва дар ин ҳангом ба таҷрибаи андўхтаву омилҳои дигаре, ки истифодаи онҳоро дар шароити қорӣ оқилона медонад, таъя мекунад. Натиҷаҳои воқеӣ аз ин баҳогузориҳо фарқ карда метавонанд. Барои тасвири вазъи молиявии Бонк баҳогузорикуни фарзияҳои зерин муҳиманд.

Захираҳо аз рӯи беқурбшавии қарзҳо ва ҳисобҳо барои қабул

Бонк муттасил қарзҳои додаи худро аз нуқтаи назари беқурбшавӣ тафтиш мекунад. Захираҳои Бонк, ки барои беқурбшавӣ пешбинӣ шудаанд, барои эътироф намудани зарарҳое, ки дар портфели қарзӣ ва қарзҳои дебиторӣ дар натиҷаи беқурбшавӣ ба миён омадаанд, таъсис дода мешаванд. Бонк баҳогузориҳои ҳисобиро, ки бо захираҳои барои беқурбшавии кредитҳо ва қарздорӣ дебиторӣ пешбинишуда вобастаанд, сарчашмаи асосии номуайянии баҳогузориҳо медонад, чунки (i) онҳо ҳамеша дар зери таъсири тағйирот қарор доранд ва сабаби раванди мазкур ба он вобаста аст, ки фарзияҳо бобати нишондиҳандаҳои ўҳдадориҳои иҷронашуда ва баҳогузориҳои зарарҳои эҳтимолие, ки бо беқурбшавии кредитҳову қарзҳои пасандозӣ вобастаанд, ба натиҷаҳои охиринаи фаъолият асос меёбанд; ва (ii) ҳар гуна фарқияти назаррас байни зарарҳои баҳододашудаи Бонк ва зарарҳои воқеӣ аз Бонкро водор месозад захираҳое таъсис диҳад, ки онҳо ба ҳисоботи молиявии он дар давраҳои минбаъда таъсири назаррас расонида тавонанд.

Бонк ақидаи Роҳбариятро барои баҳогузориҳои ҳар гуна зарари аз бекурбшавӣ бамиёномада дар сурате истифода мекунад, ки агар қарзгиранда мушкилиҳои молиявӣ дошта бошад дар нисбати ҷунин қарзгирандагон маълумотҳои таърихӣ кам вучуд дошта бошанд. Бонк тағйиротҳоро дар гардиши минбаъдаи маблағҳои пулӣ дар асоси таҷрибаи кории гузашта, рафтори мизочон дар давраи гузашта, маълумотҳои мавҷудае, ки тағйироти манфири дар пардохтпазирии қарздорон дар гурӯҳи нишон медиҳанд, инчунин бо назардошти дигаршавии вазъии иқтисодии миллӣ ё маҳаллӣ, ки боиси иҷро накардани ўҳдадорихо аз рӯи дороиҳо дар гурӯҳи мазкур мегарданд, баҳогузори менамояд. Роҳбарият баҳогузориҳо дар асоси таҷрибаи таърихии ташаккули зарарҳое, ки ба дороиҳо бо таъсироти хатари кредитӣ вобастаанд ва маълумотҳои воқеӣ дар бораи бекурбшавӣ истифода мекунад.

Бонк баҳогузориҳои роҳбариятро барои тасҳеҳи маълумотҳое, ки вобаста ба гурӯҳи қарзҳо мавҷуданд, бо мақсади инъикоскунии ўҳдадорихои ҷорӣ дар маълумотҳои таърихӣ инъикоснаёфта истифода мекунад.

Бояд қайд кард, ки баҳодихии талафоти пешбинишудаи қарзӣ фактори субъективиро дар бар мегирад. Роҳбарияти Бонк маблағи бекурбшавии ҳисоббардашударо барои пӯшонидани зараре, ки аз рӯи дороҳо, ба санаи ҳисоботӣ, ба хавфҳо дучоршаванда мебошанд, бо назардошти маълумотҳои пешгӯишуда комил мешуморад, гарчанде Бонк дар давраҳои муайян метавонад ба зараредучор шавад, ки аз захираи оид ба талафоти пешбинишудаи қарзӣ ҳисобшуда зиёдтар мебошад.

Захираҳо барои бекурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисоботи молиявӣ дар асоси шароити мавҷудаи иқтисодӣ муайян карда шуданд. То 31 декабри соли 2024 ва 2023 арзиши балансии захираҳо барои зарари қарзӣ аз рӯи қарзҳои ба мизочон додашуда мутаносибан 244,224 ҳазор сомонӣ ва 298,788 ҳазор сомониро ташкил дод (Эзоҳ 13).

Истифодаи стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБҲМ) нав ва таҷдидгардидаи ҳисоботи молиявӣ

Бонк ҷунин стандартҳоро тавзеҳоти нав ва ё таҷдидгардидаро, ки аз ҷониби Кумитаи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ ва Кумита оид ба шарҳи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (КШСБҲМ) интишор гардида, дар рафти таҳияи ҳисоботи молиявӣ Бонк дар соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфт, мавриди истифода қарор гирифт, истифода мекунад:

- Табдилот ба МСФО (IAS) 7 "Ҳисоботи ҳаракати пулӣ" ва МСФО (IFRS) 7 "Воситаҳои молиявӣ: ошкор кардани маълумот" ки мувофиқи он талаботи ошқори маълумот барои баланд бардоштани шаффофияти механизмҳои маблағгузориҳои таъминоткунандагон ва таъсири онҳо ба мажбуриятҳо ва ҷараёнҳои пулӣ аз ҷониби Банк ҷорӣ шуданд;
- Табдилот ба МСФО (IAS) 1 "Представление финансовой отчетности", ки талаб мекунад, ки мажбуриятҳо ҳамчун кӯтоҳмуддат ё дарозмуддат тасниф шаванд, ба асоси ҳуқуқи Банк барои таъхир додани пардохтҳо барои як давраи на камтар аз 12 моҳ, ки бояд дар санаи ҳисоботӣ вучуд дошта бошанд ва аҳамияти асосӣ дошта бошанд. Ин ҳуқуқ метавонад танҳо бо кovenантҳо таъсир расонад, ки ширкат бояд дар санаи ҳисоботӣ ё пеш аз он риоя кунад;
- Табдилот ба МСФО (IFRS) 16 "Аренда", ки мувофиқи он модули нави ҳисобгирии пардохтҳои тағйирёбанда ворид карда шуд, ки аз фурӯшандагони-агарҳо талаб мекунад, ки қадри арзишҳоро арзёбӣ кунанд ва, эҳтимолан, амалиётҳои фурӯши бо аренда баргаштанро ҳисоб кунанд.

Ба давраҳои солоне аз 1 январи соли 2024 ё пас аз он сана дахл дорад.

СБҲМ-ҳои нав ва аз нав дида баромадашуда - нашр шудаанд, вале ҳанӯз эътибор надоранд

Як қатор стандартҳои нав, иловаҳо ба стандартҳо ва тафсирҳо то 31 декабри соли 2024 ба амал наомадаанд ва дар таҳияи ин ҳисоботи молиявӣ истифода нашудаанд. Аз ин навоариҳо, стандартҳо ва ислоҳоти зерин метавонанд ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии Бонк таъсир расонанд. Бонк ба нақша гирифтааст, ки пас аз эътибор пайдо кардани стандартҳо ва ислоҳоти зикршуда оғоз кунад. Таҳлили таъсири эҳтимолии стандартҳои нав ба маълумоти ҳисоботи молиявӣ Бонк ҳанӯз гузаронида нашудааст.

Дар санаи тасдиқи ин ҳисоботи молиявӣ стандартҳо ва тафсирҳои нави зерин бароварда шуданд, аммо ҳанӯз эътибор пайдо накардаанд, ки Бонк пеш аз муҳлат татбиқ накардааст:

- Табдилот ба МСФО (IAS) 21 "Таъсири тағйирот дар қурби асъорҳо", ки аз ширкатҳо талаб мекунад, ки як усули пайгироро барои арзёбии он, ки оё як асъор метавонад ба асъори дигар табдил ёбад, пайравӣ кунанд ва дар ҳолатҳое, ки табдили асъор ғайриимкон аст, муайян кардани қурби асъорро танзим мекунад ва талаботи ошқори заруриро дар ҳисоботи молиявии ширкат дохил мекунад;
- Қорӣ кардани МСФО (IFRS) 18 "Представление и раскрытие информации в финансовой отчетности", ки талаботи муайян барои пешниҳоди ва ошқор кардани маълумот дар ҳисоботи молиявии умумӣ-мақсадро муқаррар мекунад ва МСФО (IAS) 1 "Представление финансовой отчетности"-ро иваз мекунад;
- Қорӣ кардани МСФО (IFRS) 19 "Дочерние организации без публичной подотчетности раскрытия информации". Мутобиқи ин стандарт, ташкилотҳои дочерӣ, ки ба муайян кардани меъёрҳои махсус шомил мешаванд, метавонанд талаботҳои соддашудаи ошқоркунии маълумотро дар ҳисоботи молиявии худ истифода баранд;
- Табдилот ба МСФО (IFRS) 9 "Воситаҳои молиявӣ" ва МСФО (IFRS) 7 "Воситаҳои молиявӣ: ошқор кардани маълумот", ки талаботи класификатсия ва арзёбии воситаҳои молиявиро равшан мекунад. Тағйироти асосӣ шомиланд:
 - Равшанкунии класификатсияи амволи молиявӣ, ки бо нишондиҳандаҳои экологӣ, иҷтимоӣ (ESG) ва монанд ба он пайваст аст: хусусиятҳои қарзхое, ки бо ESG алоқаманданд, метавонанд ба он таъсир расонанд, ки оё қарзҳо бо арзиши амортизатсияшуда ё бо арзиши адолатӣ арзёбӣ шаванд. Табдилотҳо тасаввур мекунад, ки чӣ гуна бояд қараёнҳои пулӣ, ки тибқи шартномаи қарз пешбинӣ шудаанд, барои чунин қарзҳо арзёбӣ шаванд.
 - Танзими мажбуриятҳо тавассути системаи пардохтҳои электронӣ. Табдилотҳо санаи қатъӣ шенасоии амволи молиявӣ ё мажбурияти молиявиро равшан мекунад;
- Қорӣ кардани МСФО S1 "Талаботи умумии ошқори маълумот дар бораи маълумотҳои молиявии марбут ба рушди устувор" ва МСФО S2 "Ошқор кардани маълумот марбут ба тағйирёбии иқлим", ки асос барои ҳисоботдиҳии ҳамаи мавзӯҳои марбут ба рушди устувор дар соҳаҳои идоракунии корпоративӣ, стратегия ва идоракунии хатарҳоро таъмин мекунад. Ин стандартҳо инчунин барои ошқор кардани маълумоте пешбинӣ шудаанд, ки интизор меравад, ки арзёбиҳои сармоягузoronро дар бораи қараёнҳои пулӣ ояндаи Банк таъсир расонанд.

Бонк ният дорад, ки ин стандартҳо ва ислоҳоти навро аз рӯзи эътибор пайдо кардани онҳо татбиқ кунад.

4. ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ

Даромад ва хароҷоти фоизӣ барои солҳое, ки 31 декабри соли 2024 ва 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромади фоизҳо дар бар мегирад		
Қарзҳо	321,808	350,454
Чойгириҳои муҳлатнок	41,748	52,352
Сармоягузориҳо, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	23,569	32,501
Маблағҳо дар бонҳо	13,555	15,074
Дигарҳо	11,218	5,134
	411,898	455,515
Хароҷоти фоизҳо дар бар мегирад		
Амонатҳои муҳлатнок	88,737	79,152
Амонатҳои талабшаванда	9,507	6,023
Қарзҳои пардохтшаванда	3,971	5,591
Қарзҳои субординарӣ	933	-
Амонатҳои амонатӣ	-	253
Дигарҳо	11,219	5,132
	114,367	96,151

5. ДАРОМАД ВА ХАРОҶОТИ КОМИССИОНӢ

Даромади комиссияӣ ва хароҷоти Бонк барои солҳое, ки 31 декабри соли 2024 ва 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромади комиссияӣ		
Даромади комиссияӣ аз хизматрасонӣ ба суратҳисобҳо	275,267	207,582
Даромади комиссияӣ аз интиқоли пул	6,212	8,542
Даромади комиссияӣ аз фурӯш ва нигоҳдории картҳои пластикӣ	409	504
Дигар даромадҳои комиссияӣ	393	978
	282,281	217,606

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Хароҷоти комисионӣ		
Хизматрасонии хазинавӣ	25,314	14,855
Амалиёти ҳисоббаробаркунӣ	14,543	8,610
Хароҷоти нигоҳдории барномаҳои таъминотӣ	6,396	850
Қарзҳо	310	438
Дигар хароҷотҳои комисионӣ	10,799	6,406
	<u>57,362</u>	<u>31,159</u>

6. ДАРОМАДИ СОФ АЗ АМАЛИЁТИ АСЪОРИ ХОРИҶӢ

Даромади соф аз рӯи амалиёт бо асъори хориҷии Бонк барои солҳое, ки 31 декабри соли 2024 ва 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтаанд, иборатанд аз:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Амалиётҳо оид ба хариду фурӯш, ҳолис	14,992	21,361
Фарқиятҳои қурбӣ, ҳолис	1,578	(38)
	<u>16,570</u>	<u>21,323</u>

7. ТАШАККУЛИ ЗАХИРА БАРОИ ЗАРАРИ ПЕШБИНИШУДАИ ҚАРЗӢ ДАР ҲАМА ДОРОИҲО,
БА ИСТИСНОИ ҚАРЗҲОИ БА МИЗОЧОН ДОДАШУДА

Ташаққули захираҳо барои беқурбшавӣ ва талафоти қарзии пешбинишудаи дигар дороиҳои
Банк дар солҳои 31 декабри соли 2024 ва 2023 чунин пешниҳод шудааст:

	Ҳисобҳо дар БМТ	Маблағҳо дар банкҳо	Қойгир- қунии муҳлат- нок	Сармоягу- зорӣ ба коғазҳои қимматнок	Ҳисоб- баробар- қунииҳои байни ташкилот- ҳои қарзӣ	Система- ҳои интиқоли пул	Аз рӯи ҳисобҳои барои қабул	Дороиҳо дар ташкилот- ҳои барҳам- хӯрда	Норасоии пули нақд дар хазина	Дороиҳои дароз- мӯҳлат барои фурӯш	Ҳамагӣ (Таҷдид- шуда)
ба 31 декабри соли 2022	-	4,719	5,602	-	4,938	-	4,278	-	34,544	184,975	239,056
Ташаққул	-	18,304	2,604	-	-	-	-	2,325	-	40,463	63,696
Барқарор	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(6,645)	(6,645)
Хориҷқунӣ	-	-	-	-	-	-	-	-	(34,544)	(250)	(34,794)
ба 31 декабри соли 2023	-	23,023	8,206	-	4,938	-	4,278	2,325	-	218,543	261,313
Ташаққул	-	-	-	-	-	-	-	7	-	26,078	26,085
Барқарор	-	(15,303)	(512)	-	-	-	-	-	-	(62,257)	(78,072)
Хориҷқунӣ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(143)	(143)
ба 31 декабри соли 2024	-	7,720	7,694	-	4,938	-	4,278	2,332	-	182,221	209,183

8. ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИЁТӢ

Хароҷотҳои амалиётӣ барои солҳое, ки 31 декабри 2024 ва 31 декабри 2023 анҷом ёфтаанд, чунин аст:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Музди меҳнат ва мукофотпулиҳо	232,860	187,201
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва дорoiҳои ғайримодӣ	34,628	27,804
Хароҷот барои маводи канселарӣ	21,127	21,733
Ҳадафҳои хайрия ва сарпарастӣ	17,146	875
Андозҳо (ба ғайр аз андоз аз Ҷоида)	16,263	5,418
Хароҷотҳои алоқа	10,334	8,725
Хароҷотҳои коммуналӣ	4,494	3,933
Сузишворӣ	3,797	3,232
Истеҳлоки дорoiҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	3,504	2,658
Техникаи иттилоотӣ	3,380	2,612
Муҳофиза	3,329	2,636
Хароҷотҳои намоёндагӣ	2,809	1,586
Иҷораи амалиётӣ	2,135	1,974
Таъмир ва нигоҳдории воситаҳои асосӣ	1,979	1,515
Реклама	1,918	1,200
Хизматҳои ҳуқуқи ва касбӣ	1,729	406
Сафарҳои хизматӣ	1,681	2,788
Ҷаримаҳо	350	531
Ҳаққи узвият ва пардохтҳо	227	273
Ҳисобкунӣ (барқароркунӣ) захираҳо аз рӯи рухсатии истифоданашуда	(2,386)	(63)
Дигарҳо	2,098	614
	363,422	277,651

9. АНДОЗ АЗ ҶОИДА

Бонк ҳисобҳои андоз аз даромадро барои давраи қарор дар асоси маълумоти баҳисобгирии андоз, ки мутобиқи талаботи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, ки метавонад аз Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ фарқ кунад, тартиб медиҳад. Дар давоми соле, ки 31 декабри соли 2024 ба охир расид, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон меъёри андоз аз Ҷоида барои шахсони ҳуқуқӣ 20 Ҷоизро ташкил дод.

Азбаски баъзе намудҳои хароҷот барои мақсадҳои андозбандӣ ба назар гирифта намешаванд, инчунин бо назардошти имконияти даромади андозбандишаванда, Бонк фарқиятҳои муайяни доимии андозро ба вуҷуд меорад.

Андози ба таъхир гузошташуда таъсири ҳолиси андозро аз фарқиятҳои муваққатии байни арзиши баҳисобгирии дорoiҳо ва уҳдадорҳои ба мақсади ҳисоботи молиявӣ ва маблағи барои мақсадҳои андоз муайяншуда инъикос мекунад. Фарқиятҳои муваққатӣ, ки дар 31 декабри соли 2024 ва 2023 мавҷуданд, асосан бо усулҳои гуногуни баҳисобгирии даромад ва хароҷот ва арзиши баҳисобгирии баъзе дорoiҳо алоқаманданд.

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Хароҷоти ҷорӣ андоз аз даромад (Сарфа) / ҳисоб кардани хароҷоти ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	43,633 (2,198)	30,927 1,697
Хароҷот аз рӯи андоз аз ғайри	41,435	32,624

Таносуби байни хароҷоти андоз ва ғайри ба ҳисобгирӣ барои солҳои 31 декабри соли 2024 ва 2023 ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Меъёри самараноки андозӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Меъёри самараноки андозӣ
Даромади пеш аз андоз аз даромад	180,346		167,118	
Андоз аз рӯи меъёри муқарраршуда	36,069	20%	33,424	20%
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	5,366	3%	(800)	0%
Хароҷоти андоз аз даромад	41,435	23%	32,624	20%

Таъсири андоз аз фарқиятҳои муваққатӣ, аз 31 декабри соли 2024 ва 2023, ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Маблағҳо дар бонҳо	15,414	31,229
Дигар дороиҳо	660	660
Қарзҳо ба мизбон	19,190	-
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	33,362	37,978
Ғоизҳо барои пардохти қарзҳо	512	1,999
Ўҳдадориҳои иҷора	4,268	2,629
Дигар ўҳдадориҳо	801	-
Ҳамагӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	74,207	74,495
Ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Қарзҳо ба мизбон	-	(8,206)
Захираи азнавбаҳодихии воситаҳои асосӣ	(36,151)	-
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	(4,106)	(2,553)
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	(40,257)	(10,759)
Ўҳдадориҳои софи таъхирёфтаи андоз	33,949	63,736
Ўҳдадориҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз (бо меъёри муқарраршуда 20%)	(22,131)	12,747

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2022
Дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Маблағҳо дар бонкҳо	31,229	10,321
Дигар дороиҳо	660	660
Қарзҳо ба мизочон	-	33,124
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	37,978	23,210
Ҷоизҳо барои пардохти қарзҳо	1,999	2,988
Ҷадавории иҷора	2,629	5,252
Ҷамағӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	74,495	75,555
Ҷадавории ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад:		
Қарзҳо ба мизочон	(8,206)	-
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	(2,553)	(4,974)
Ҷамағӣ ҷадавории ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	(10,759)	(4,974)
Ҷадавории софи таъхирёфтаи андоз	63,736	70,581
Ҷадавории софи ба таъхир гузошташудаи андоз (бо меъери муқарраршуда 20%)	12,747	14,116

Тафовути муваққатии байни баҳисобгирии андоз ва ҳисоботи молиявии муттаҳидшуда ба дороиҳои таъхирёфтаи андоз/(ҷадаворииҳо) дар 31 декабри соли 2023 ва 2024 оварда мерасонад, дар натиҷаи зерин:

	31 декабри соли 2023	Дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён эътироф шудааст	Дар ҳайати сармоя эътироф шудааст	31 декабри соли 2024
Фарқиятҳои муваққатӣ:				
Маблағҳо дар бонкҳо	31,229	(15,815)	-	15,414
Дигар дороиҳо	660	-	-	660
Қарзҳо ба мизочон	-	21,190	-	21,190
Дороиҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	37,978	(4,616)	-	33,362
Ҷоизҳо барои пардохти қарзҳо	-	512	-	512
Дигар ҷадаворииҳо	-	801	-	801
Ҷадавории иҷора	-	4,268	-	4,268
Ҷамағӣ дороиҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	69,867	4,340	-	74,207
Қарзҳо ба мизочон	8,206	(8,206)	-	-
Захираи азнавбаҳодихии воситаҳои асосӣ	-	-	180,757	180,757
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	2,553	1,553	-	4,106
Ҷамағӣ ҷадавории ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	10,759	(6,653)	180,757	184,863
Дороиҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	59,108	10,993	(180,757)	(110,656)
Дороиҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад (20%)	11,822	2,599	(36,151)	(21,731)

	31 декабри соли 2022	Дар ҳисобот дар бораи фоида ё зиён эътироф шудааст	Дар ҳайати сармоя эътироф шудааст	31 декабри соли 2023
Фарқиятҳои муваққатӣ:				
Маблағҳо дар бонкҳо	10,321	20,908	-	31,229
Дигар дорониҳо	660	-	-	660
Қарзҳо ба мизочон	33,124	(33,124)	-	-
Дорониҳои дарозмӯҳлат барои фурӯш	23,210	14,768	-	37,978
Ҷоиҳои барои пардохти қарзҳо	-	-	-	-
Ҷаҳадҳои иҷора	5,252	(5,252)	-	-
Ҷамағӣ дорониҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	72,567	(2,700)	-	69,867
Қарзҳо ба мизочон	-	8,206	-	8,206
Дорониҳо дар шакли ҳуқуқи истифода	4,974	(2,421)	-	2,553
Ҷама ҷаҳадҳои ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	4,974	5,785	-	10,759
Дорониҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад	67,593	(8,485)	-	59,108
Дорониҳои софи ба таъхир гузошташудаи андоз аз даромад (20%)	13,519	(1,697)	-	11,822

10. МАБЛАҒҲОИ ПУЛӢ ВА МУОДИЛИ ОНҲО

Ба санаи 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 Маблағҳои пулӣ ва муодилҳои онҳо, ки дар ҳисобот оиди вазъи молиявӣ пешниҳод гардидаанд, фарогири ҷузъҳои зерин ҳастанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Маблағҳои пулӣ дар ҳазина	329,084	348,222
Пули нақд дар банкоматҳо	60,886	61,429
Ҳисоби ҷорӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон	1,575,123	2,099,834
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	-	-
	<u>1,965,093</u>	<u>2,509,485</u>

11. ЗАХИРАИ ҲАТМӢ ДАР БОНКИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 захираи ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Захираи ҳатми дар БМТ	247,527	227,743
	<u>247,527</u>	<u>227,743</u>

Мувофиқи дастури № 194 Бонки миллии Тоҷикистон (минбаъд БМТ) Бонк вазифадор аст захираҳои ҳатмиро ташкил намояд ва ин маблағро ба БМТ ворид намояд. Асоси ҳисоб кардани захираҳо тавозуни миёнаи пасандозҳои гурӯҳи муштариён дар охири моҳ мебошад.

12. МАБЛАҒҲО ДАР БОНКҲО

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 маблағҳо дар бонкҳои Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ҷойгиркунии муҳлатнок	177,160	397,343
Ҳисобҳои муроилоти дигар бонкҳои хориҷӣ	338,218	519,326
Ҳисобҳои муроилоти дигар бонкҳои маҳаллӣ	437,731	373,932
ҶДММ РНКО «Маркази пардохт»		
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(15,414)	(31,229)
	<u>937,695</u>	<u>1,259,372</u>

13. ҚАРЗҲО БА МИЗОҶОН

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 қарзҳо ба мизоҷони Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳо ба мизоҷон	2,569,699	1,748,696
Қарзҳои муҳлаташ гузашта ва аз нав баррасишуда	236,226	194,953
Ҷоизҳои ҳисобшуда	87,960	124,485
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(244,224)	(298,788)
	<u>2,649,661</u>	<u>1,769,346</u>

Дар зер маълумот дар бораи бахшҳои қарздиҳӣ оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Бахши истеъмолий	1,094,442	549,051
Савдо	662,042	517,151
Ҳоҷагии қишлоқ	435,811	340,387
Саноат	421,735	310,624
Соҳтмон	136,845	171,685
Хизматрасонӣ	109,028	138,970
Нақлиёт	33,982	40,266
Дигарҳо	-	-
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(244,224)	(298,788)
	<u>2,649,661</u>	<u>1,769,346</u>

Маълумот оид ба гарав оид ба қарзҳои додашуда ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Амволи ғайриманкул	1,553,896	1,158,067
Кафолатҳо	672,444	447,705
Қарзҳои таъминнашуда	508,084	407,585
Қарзҳои бо амонат таъминшуда	42,099	5,189
Таъминоти омехта	2,049	12,422
Қарзҳои бо тилло таъминшуда	1,489	818
Дигарҳо	113,824	36,348
Захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(244,224)	(298,788)
	<u>2,649,661</u>	<u>1,769,346</u>

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 тамоми портфели қарзӣ дар ҳаҷми 2,649,661 ҳазор сомонӣ ва 1,769,346 ҳазор сомонӣ (аз ҷумла фоизҳои ҳисобшуда ва маблағи захиравӣ) мутаносибан ба муштариёне, ки фаъолияти худро дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамоянд, дода шудааст, ки ин концентратсияи назарраси ҷуғрофӣ ва андозаи максималии хавфи қарзӣ мебошад.

Иттилоот оиди гардиши талафоти ҷашмдошти қарзӣ аз рӯи қарзҳои додашуда ба таври зерин пешниҳод мегардад:

	Талафоти ҷашмдошти қарзӣ аз рӯи қарзҳо ба мизочон
Ба ҳолати 31 декабри соли 2022	136,388
Ташаккул	194,908
Барқарор	(32,508)
Хориҷкунӣ	-
Ба ҳолати 31 декабри соли 2023	298,788
Ташаккул	82,916
Барқарор	(51,380)
Хориҷкунӣ	(86,100)
Ба ҳолати 31 декабри соли 2024	244,224

Дар ҷадвали зер маълумот дар бораи сифати қарзҳои ба мизочон додашуда то 31 декабри соли 2024 оварда шудааст:

	Қарзҳои пеш аз захира барои беқурбшавӣ	Захира барои беқурбшавӣ	Қарзҳо аз захира барои беқурбшавӣ	Захираи беқурбшавӣ нисбат ба маблағи қарзҳои пеш аз тарҳ кардани захираи беқурбшавӣ
мӯҳлаташон нагузашта	2,169,271	(61,508)	2,107,763	3%
мӯҳлаташон ба миқдори то 30 рӯз гузашта	486,347	(2,556)	483,791	1%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 30 то 89 рӯз гузашта	78,749	(30,791)	47,958	39%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 90 то 179 рӯз гузашта	27,065	(21,552)	5,513	80%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 180 то 360 рӯз гузашта	52,458	(51,719)	739	99%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 360 рӯз гузашта	79,995	(76,098)	3,897	95%
Ҷамъи қарзҳои ба мизочон додашуда	2,893,885	(244,224)	2,649,661	8%

Дар ҷадвали зер маълумот дар бораи сифати қарзҳои ба мизочон додашуда то 31 декабри соли 2023 оварда шудааст:

	Қарзҳои пеш аз захира барои беқурбшавӣ	Захира барои беқурбшавӣ	Қарзҳо аз захира барои беқурбшавӣ	Захираи беқурбшавӣ нисбат ба маблағи қарзҳои пеш аз тарҳ кардани захираи беқурбшавӣ
мӯҳлаташон нагузашта	1,567,033	(177,867)	1,389,166	11%
мӯҳлаташон ба миқдори то 30 рӯз гузашта	242,581	(30,317)	212,264	12%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 30 то 89 рӯз гузашта	69,021	(20,721)	48,300	30%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 90 то 179 рӯз гузашта	37,418	(21,410)	16,008	57%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 180 то 360 рӯз гузашта	13,859	(4,232)	9,627	31%
мӯҳлаташон ба миқдори аз 360 рӯз гузашта	138,222	(44,241)	93,981	32%
Ҷамъи қарзҳои ба мизочон додашуда	2,068,134	(298,788)	1,769,346	14%

14. САРМОЯГУЗОРӢ БА ҚОҒАЗҲОИ ҚИММАТНОҚ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 сармоягузори ба қоғазҳои қимматноқи Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешавад:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
ҚСҚ «Нерӯгоҳи Барқи Обии Роғун»	11,000	11,000
	11,000	11,000

Қоғазҳои қимматноқи сармоягузори, ки бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ ҳисоб карда мешаванд, саҳмияҳои ҚСҚ «НБО Роғун» мебошанд. Роҳбарияти Бонк модели баҳодиҳии қоғазҳои қимматноқи саҳомӣ бо арзиши одилона тавассути дигар даромади умумӣ бо сабаби анҷом додани муомилоти кам ва мавҷуд набудани бозори фаъоли ин воситаҳои молиявиро интихоб кард.

15. САРМОЯГУЗОРИҲОЕ, КИ ТО МУҲЛАТ НИГОҲ ДОШТА МЕШАВАНД

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 сармоягузориҳои бонк, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд, ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Сертификатҳои БМТ	1,159,123	260,623
Сертификатҳои Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон	132,287	-
Фоизоҳо барои гирифт	15,655	3,589
	1,307,065	264,212

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 Бонк дорои сертификатҳои Бонки миллии Тоҷикистон ба маблағи 1,159,123 ҳазор сомонӣ ва 260,623 ҳазор сомонӣ мебошад. Маблағи тахфиф дар давраҳои шабеҳ мутаносибан 15,655 ҳазор сомонӣ ва 3,589 ҳазор сомониро ташкил дод.

16. ВОСИТАҲОИ АСОСИ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 воситаҳои асосии Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

Арзиш	Биноҳо ва иншоот	Мебел ва таҷҳизоти офисӣ	Воситаҳои нақлиёт	Соҳтмони нотаом	Ҳамагӣ
Ба 31 декабри соли 2022	478,720	159,788	15,013	49,526	703,047
Воридшавӣ	2,344	10,359	291	56,673	69,667
Ҷойивазкунии дохилӣ	7,531	231	-	(7,762)	-
Интиқол аз / (ба) 3М	-	26,091	240	(9,212)	17,119
Хориҷшавӣ	-	(4,730)	(84)	(74)	(4,888)
Ба 31 декабри соли 2023	488,595	191,739	15,460	89,151	784,945
Воридшавӣ	3,536	17,926	2,206	25,138	48,806
Ҷойивазкунии дохилӣ	6,654	93	-	(6,747)	-
Интиқол аз / (ба) 3М	-	17,858	-	-	17,858
Хориҷшавӣ	-	(988)	(124)	(14,251)	(15,363)
Ба 31 декабри соли 2024	498,785	226,626	17,542	93,291	836,244
Истехлоки захиравӣ					
Ба 31 декабри соли 2022	53,820	63,750	10,395	-	127,963
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	6,706	17,953	507	-	25,166
Хориҷшавӣ	-	(4,624)	(190)	-	(4,814)
Ба 31 декабри соли 2023	60,526	77,079	10,712	-	148,315
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	7,139	24,343	568	-	32,050
Хориҷшавӣ	-	(26)	(41)	-	(67)
Ба 31 декабри соли 2024	67,665	101,396	11,239	-	180,298
Ба 31 декабри соли 2022	424,900	96,038	4,618	49,526	575,084
Ба 31 декабри соли 2023	428,069	114,660	4,748	89,151	636,630
Ба 31 декабри соли 2024	431,120	125,230	6,303	93,291	655,946

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 воситаҳои асосии дар гарав қарордошта ҳамчун таъминот аз рӯи қарзҳои гирифташуда мавҷуд набуданд.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 ба таркиби воситаҳои асосии Бонк воситаҳои асосии пурра истехлоқшуда бо арзиши ибтидоии мутаносибан 34,492 ҳазор сомонӣ ва 34,578 ҳазор сомонӣ дохил карда шудаанд.

17. ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДИ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 дороиҳои ғайримоддии Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	Таъминоти барномавӣ	Ҳамагӣ
Арзиш		
Ба 31 декабри соли 2022	25,337	25,337
Воридшавӣ	-	-
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2023	25,338	25,338
Воридшавӣ	-	-
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2024	25,338	25,338
Истехлоқи захиравӣ		
Ба 31 декабри соли 2022	10,761	10,761
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	2,638	2,638
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2023	13,399	13,399
Дар давоми сол ҳисоб карда шуд	2,578	2,578
Хориҷшавӣ	-	-
Ба 31 декабри соли 2024	15,978	15,978
Ба 31 декабри соли 2022	14,576	14,576
Ба 31 декабри соли 2023	11,938	11,938
Ба 31 декабри соли 2024	9,360	9,360

18. ДОРОИҲОИ ҲУҚУҚИ ИСТИФОДАБАРӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифода ва ӯҳдадориҳои иҷораи Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2023	31 декабри соли 2023
Дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	4,106	2,553
Биноҳо	4,106	2,553
	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ўҳдадориҳои иҷора	3,796	1,578
Чорӣ	472	1,051
Дарозмуддат	4,268	2,629

	Бино ва иншоот	Ҳамагӣ	Ўҳдадориҳои иҷора
Ба 31 декабри соли 2022	4,974	4,974	5,252
Воридшавӣ	604	604	604
Тағйирот	(509)	(509)	(509)
Камшавӣ	-	-	-
Истехлоки ДШҲИ	(2,519)	(2,519)	139
Хароҷоти ғоизҳо аз рӯи ўҳдадориҳои иҷора	-	-	-
Дигар даромад/хароҷот	3	3	-
Пардохтҳо	-	-	(2,857)
Ба 31 декабри соли 2023	2,553	2,553	2,629
Воридшавӣ	3,629	3,629	3,629
Тағйирот	1,429	1,429	1,429
Камшавӣ	-	-	-
Истехлоки ДШҲИ	(3,504)	(3,504)	-
Хароҷоти ғоизҳо аз рӯи ўҳдадориҳои иҷора	-	-	381
Пардохтҳо	-	-	(3,800)
Ба 31 декабри соли 2024	4,106	4,106	4,268

Меъёри тахфиф ҳамчун меъёри миёнаи ҷалби маблағҳои иловагии қарзӣ муайян карда шуд.
Ҳамчун тахфифи пардохтҳои иҷора дар соли 2024, меъёри тахфиф 6,48% муайян карда шуд.

19. ДОРОИҲОИ ДАРОЗМЌҲЛАТ БАРОИ ФУРЌШ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 дороиҳои дарозмўҳлати Бонк, ки барои фурўш пешбинӣ шудаанд, ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Заводҳо ва Ғабрикаҳо	31,061	36,753
Бино ва иншоотҳо	30,153	27,527
Хонаҳо	22,951	32,335
Анборҳо	20,331	29,431
Ғермаҳо	18,413	17,534
Пойгоҳи нигоҳдории сўзишворӣ	17,668	26,817
Ҳучраҳо	14,957	29,397
Тарабхонаҳо	8,393	5,554
Истоҳи сўзишвории автомобилӣ	2,553	3,088
Бино ва иншоотҳо (Доруворӣ)	1,733	11,759
Терминали мусофирбарӣ	-	2,859
Нақлиёт	-	127
Амвол дар бозор	-	-
Дигарҳо	22,006	23,819
	190,219	247,000
Захира барои беқурбшавӣ	(182,221)	(218,543)
	7,998	28,457

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 дороиҳои барои фурўш пешбинишуда амволи ғайриманқул мебошанд, ки ба ихтиёри Бонк гузаштаанд. Аз рўи ин дороиҳо захираи дахлдор таъсис дода шудааст. Ҳаракати захиравӣ оид ба дороиҳои дарозмўҳлат, ки барои фурўш пешбинӣ шудаанд, дар Эзоҳи 7 оварда шудааст. Арзёбии маблағи зарурии захира аз рўи санаи ҳисоботӣ аз ҷониби роҳбарияти Бонк дар асоси дастури Бонки миллии Тоҷикистон анҷом дода шуда метавонад ва эҳтимолияти пурра нагирифтани ҷуброни маблағҳои пулии бонк аз фурўши онҳоро инъикос накунад.

20. ДИГАР ДОРОИҲО

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 Дигари дороиҳои Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Дигар дороиҳои молиявӣ		
Ҳисоббаробаркуниҳои байни ташкилотҳои қарзӣ	745,551	95,597
Ҳисобҳо барои қабул	22,215	28,241
Ҳисобҳо дар низоми интиқоли пулӣ	-	5
Амвол дар ташкилотҳои барҳамхӯранда	2,332	2,325
Тарҳ кардани захира барои зарари пешбинишудаи қарзӣ	(7,270)	(7,263)
Ҷамъи дигар дороиҳои молиявӣ	762,828	118,905
Дигар дороиҳои ғайримолиявӣ		
Хароҷоти пешанӣ пардохтшуда	48,948	12,940
Норасоии пули нақд дар хазина	-	-
Захираҳои моддӣ	8,398	12,531
Пешпардохти андоз	12,162	10,665
Дигарҳо	1,920	1,834
Талафоти пешбинишудаи қарз аз сабаби норасоии пули нақд	-	-
Талафоти пешбинишудаи қарз аз рӯи қарзҳои дебиторӣ	4,278	4,278
Ҷамъи дигар дороиҳои ғайримолиявӣ	75,706	42,248

Ба санаҳои 31 декабри соли 2024 ва 2023 маблағи захираҳо мутаносибан 7,270 ҳазор сомонӣ ва 7,263 ҳазор сомониро ташкил дод. Маблағҳои мазкур барои дороиҳои молиявӣ захираҳоро барои талафоти қарзии пешбинишуда аз рӯи қарзи дебиторӣ, системаҳои интиқоли пулӣ ва дороиҳои субъектҳои барҳамхӯранда ифода мекунанд. Ҳаракати захираи зарари пешбинишавандаи қарзӣ аз рӯи қарзи дебиторӣ, системаҳои интиқоли пулӣ ва дороиҳои субъектҳои барҳамхӯранда дар эзоҳи 7 нишон дода шудааст.

21. МАБЛАҒҲОИ БОНКҲО ВА ТАШКИЛОТҲОИ МОЛИЯВӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 маблағҳои бонкҳо ва ташкилотҳои молиявӣ ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ҳисобҳои муросилоти ташкилотҳои қарзии ғайрибонкӣ дар Тоҷикистон	116,784	89,413
Ҳисобҳои муросилоти дар бонкҳои Тоҷикистон	288,573	66,688
Ҳисоббаробаркуниҳои байни ташкилотҳои қарзӣ	85,396	268,136
Ҳисобҳои муросилоти бонкҳои хориҷӣ	-	-
	490,753	424,238

22. АМОНАТҲОИ МИЗОҶОН

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 амонатҳои мизоҷони Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Амонатҳои ташкилотҳои бучетӣ	2,664,697	2,180,558
Амонатҳои талабшаванда	1,182,185	1,081,299
Амонатҳои муҳлатнок	1,366,199	976,911
Пасандозҳои амонатӣ	1,643,446	1,159,862
Ҷамъаи барои пардохт	91,396	86,754
	<u>6,947,923</u>	<u>5,465,383</u>

23. ҚАРЗҲО

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 қарзҳои гирифтаи Бонк чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Қарзҳо аз бонкҳои хориҷӣ	57,342	88,063
Ҷамъаи барои пардохт	1,075	1,999
	<u>58,417</u>	<u>90,062</u>

24. СУБОРДИНИРОВАННЫЕ ЗАЙМЫ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 қарзҳои субординатӣ чунин пешниҳод карда мешаванд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Министерство финансов Республики Таджикистан	50,000	50,000
	<u>50,000</u>	<u>50,000</u>

25. ДАРОМАДИ ДИГАР, СОФ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 даромадҳои дигари Бонк ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Даромади дигар		
Даромад аз баргардонидани дорониҳои аз ҳисоб баровардашуда	(24,511)	(76,625)
Хароҷотҳои сохтмон	11	-
Даромади дигар	(4,636)	(475)
	<u>(29,136)</u>	<u>(77,100)</u>
Хароҷоти дигар		
Зарар аз аз ҳисоб баровардани дорониҳои дарозмӯҳлат	-	-
Хароҷоти дигар	-	4
	<u>(29,136)</u>	<u>(77,096)</u>

26. ДИГАР ҶАДАВОРИҶО

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 дигар ҷадавориҳои Бонк ба тариқи зайл сурат гирифтанд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ҳисобҳо барои пардохт	144,848	65,597
Маблағҳои ҳукумат	10,693	8,665
Захираи рухсатии истифоданашуда	5,902	8,288
Интиқоли пул	5,977	6,088
Захираи мукофотпулӣ барои коргарон	-	93
Дигарҳо	24,575	12,807
	<u>191,994</u>	<u>101,538</u>

Ҳисобҳо барои пардохт, ки Бонк то 31 декабри соли 2024 пешниҳод кардааст, асосан аз ҷадавориҳои суратҳисобҳо барои ҷамъоварии маблағ барои хайрия ба зарардидагони заминларза ва дигар ҳодисаҳои табиӣ, инчунин ҷадавориҳо оид ба ҳисоббаробаркуниҳои мутақобила бо Агентии сугуртаи иҷтимоӣ ва нафақаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон иборат аст.

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 ҳаракат дар захираи рухсатии истифоданашуда чунин ифода карда мешавад:

	Барои соле, ки 31 декабри соли 2024 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Бақия ба ҳолати 1 январ	8,288	5,775
Ташаккулдиҳии захира	-	5,567
Барқароршавӣ	(2,386)	(3,055)
Бақия ба ҳолати 31 декабр	<u>5,902</u>	<u>8,288</u>

27. САРМОЯИ САҲОМӢ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 сармояи саҳомии Бонк мутаносибан 90,935 ҳазор ва 80,935 ҳазор сомони ро ташкил дод. Бонк пурра ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дорад.

28. ӮҲДАДОРИҲОИ ШАРТИИ МОЛИЯӢ

Ӯҳдадориҳо оид ба хароҷоти асосӣ

Ба санаи 31 декабри соли 2024 ва 2023 Бонк аз рӯи хароҷоти асосӣ ўҳдадориҳо нашошт.

Ӯҳдадориҳои хусусияти қарзӣ, кафолатҳо ва дигар шартномаҳои молияӣ

Дар қараёни фаъолияти қарзӣ, Бонк ба мизоҷони худ воситаҳои гуногуни молиявиро пешниҳод мекунад, ки дар суратҳисобҳои ғайритавозунӣ ҳисоб карда мешаванд ва дараҷаҳои гуногуни хавф доранд. Маблағи номиналӣ ё шартномавии чунин ўҳдадориҳо дар 31 декабри соли 2024 ва 2023 чунин пешниҳод карда шуд:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ӯҳдадориҳои ғайритавозунӣ		
Хатҳои қарзӣ	1,009,303	528,068
Гарав	(49,523)	(39,683)
	<u>959,780</u>	<u>488,385</u>

Ӯҳдадориҳо оид ба шартномаҳои иҷораи амалиётӣ

Дар қараёни фаъолияти қарзӣ Бонк биноҳои идоравӣ ва таҷхизотро барои филиалҳо ба иҷора мегирад. То 31 декабри соли 2024 ва 2023 Бонк ўҳдадориҳои назаррасро оид ба шартномаҳои қатънашавандаи иҷораи амалиётӣ нашошт.

Муроғияҳои судӣ

Баъзан дар қараёни фаъолияти Бонк муштариён ва контрагентҳо нисбати Бонк даъво пешниҳод мекунанд, инчунин Бонк нисбати муштариён даъво пешниҳод мекунад. Бонк баъзан объекти муроғияҳои судӣ ва қарорҳои судӣ буд ва идома медиҳад, ки алоҳида ё дар маҷмӯъ ба Бонк таъсири манфии назаррас нашоштанд. Роҳбарият чунин мешуморад, ки ўҳдадориҳои ниҳонӣ, агар чунин бошад, дар робита ба ин даъвоҳо ва шикоятҳо ба вазъии молияӣ ё натиҷаҳои фаъолияти ояндаи молиявӣ хоҷагии Бонк таъсири манфии ҷиддӣ намерасонад.

Андозбандӣ

Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тафсирҳои гуногун роҳ медиҳад ва ба тағйироти аксар вақт дучор мешавад. Мақомоти андоз метавонанд ҳангоми тафсири қонунгузорӣ ва тафтиши ҳисоббаробаркуниҳои андоз мавқеи саҳттарро ишғол кунанд.

Ба ақидаи роҳбарият, аз рӯи санаи ҳисоботӣ муқаррароти дахлдори қонунгузорӣ аз ҷониби ӯ дуруст тафсир карда шудаанд ва муқаррароти Бонк, аз нуқтаи назари қонунгузориҳои андоз, устувор боқӣ мемонад.

Вазъии иқтисодӣ

Фаъолияти асосии иқтисодии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Азбаски қонунгузорӣ ва ҳуҷҷатҳои меъёрии ба вазъии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсиркунонда зуд-зуд тағйир меёбанд, дороиҳо ва амалиёти Бонк дар сурати бад шудани вазъии сиёсӣ ва иқтисодӣ метавонанд зери хатар қарор гиранд.

Баргардонидани дороиҳои молиявӣ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023 дороиҳои молиявии Бонк мутаносибан 7,862,869 ҳазор сомонӣ ва 6,160,063 ҳазор сомониро ташкил доданд. Ҷаброни ин дороиҳои молиявӣ ба дараҷаи баланд аз самаранокии фискалӣ ва дигар тадбирҳои, ки дар кишварҳои гуногун барои ноил шудан ба суботи иқтисодӣ, яъне омилҳои, ки аз назорати Бонк берунанд, вобаста аст. Баргардонидани дороиҳои молиявӣ аз ҷониби Бонк дар асоси шартҳои дар санаи ҳисоботӣ мавҷудбуда муайян карда мешавад. Роҳбарияти Бонк чунин мешуморад, ки дар айни замон барои эҷоди захираҳои иловагӣ барои дороиҳои молиявӣ дар асоси шароити мавҷуда ва маълумоти мавҷуда зарурат вучуд надорад.

Муҳити амалиётӣ

Баръакси бозорҳои пешрафта, бозорҳои кишварҳои рӯ ба тараққӣ, аз қабили Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба хатарҳои гуногун, аз ҷумла хатарҳои иқтисодӣ, сиёсӣ, иҷтимоӣ, ҳуқуқӣ ва қонунгузорӣ дучор мешаванд. Таҷрибаи гузашта нишон медиҳад, ки ҳам мушкилоти эҳтимолӣ ва ҳам воқеан мавҷудаи молиявӣ, дар баробари афзоиши сатҳи хавфҳои эҳтимолии ҳоси сармоягузорӣ ба кишварҳои рӯ ба тараққӣ, метавонанд ҳам ба иқтисодиёти кишвар дар маҷмӯъ ва ҳам ба фазои сармоягузори он таъсири манфӣ расонанд.

Танзими меъёриро ҳуқуқии фаъолияти соҳибдорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳанӯз ҳам тағйир меёбад. Имконияти тафсири гуногуни қонунгузорию андоз, асъор ва гумрук, инчунин дигар маҳдудиятҳои ҳуқуқӣ ва фискалӣ вучуд дорад, ки Бонке, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунад, бо онҳо рӯ ба рӯ мешавад. Самти ояндаи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан бо тадбирҳои сиёсати иқтисодӣ, андозӣ ва пулиро қарзии аз ҷониби давлатҳо татбиқшаванда, инчунин тағйироти заминаи меъёриро ҳуқуқӣ муайян карда мешавад.

Ҳисоботи молиявии маҷмӯии мазкур ягон ислоҳоро дар бар намегирад, ки дар натиҷаи ҳалли ин номуайянии оянда зарур бошад. Тасҳеҳоти имконпазир метавонанд ба ҳисобот дар давраи ворид карда шаванд, ки зарурати инъикоси онҳо аён гардад ва арзёбии арзишҳои адабии онҳо имконпазир гардад.

29. АМАЛИЁТҲО БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Бонк озодкуниро аз истифодаи талаботи СБҲМ (IAS) 24 «Ифшои маълумот дар бораи тарафҳои алоқаманд» ба ифшои маълумот дар бораи амалиёт бо тарафҳои алоқаманд ва бақияи чунин амалиётҳо, аз ҷумла ўҳдадорӣҳо, зеро он бо давлат алоқаманд аст, татбиқ мекунад. Аз ин рӯ, Бонк хусусияти муносибатҳои онҳоро бо ҳукумат, тавсиф ва маблағи ҳар як амалиётро, ки алоҳида ё дар маҷмӯъ назаррас аст, ошкор мекунад.

Дар ҳисоботи вазъи молиявӣ то 31 декабри соли 2024 ва 2023 маблағҳои зерин, ки аз амалиётҳои тарафҳои алоқаманд ба вучуд омадаанд, инъикос карда шуданд:

	31 декабри соли 2024			31 декабри соли 2023		
	Меъёри фоизи миёна %	Меъёри фоизи миёна %	Меъёри фоизи миёна %	Меъёри фоизи миёна %	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҷамағӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Амонатҳои мизочон	6%	2,664,697	6,947,923	6%	1,689,937	4,960,643
Қарзҳо ба мизочон	18%	184,462	2,631,661	18%	201,901	1,392,752
Дигар ўҳдадорӣҳо		10,693	191,995		12,958	200,299

Дар поён маблағҳое, ки аз амалиёт бо шахсони алоқаманд ба вучуд меоянд ва ба ҳисоботи маҷмӯӣ оид ба фоида ё зарар ва дигар даромади умумӣ барои солҳои 31 декабри 2024 ва 2023 анҷомёфта дохил карда шудаанд, оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024		31 декабри соли 2023	
	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ	Амалиёт бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категория мувофиқи моддаҳои ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ
Даромади фоизӣ	45,705	393,898	54,202	455,515
Хароҷоти фоизӣ	1,161	114,367	1,209	96,151

30. ТАЛАБОТИ ПРУДЕНСИАЛӢ

Мувофиқи нишондиҳандаҳои миқдории муқарраршуда бо мақсади таъмини кофӣ будани сармоя, Бонк вазифадор аст талаботро оид ба маблағҳои ҳадди ақал ва меъёрҳои таносуби маблағи умумии сармоя (12%) ба маблағи умумии дороиҳои бо назардошти хавф тарозушуда, инчунин таносуби маблағи умумии сармоя (10%) ба маблағи умумии дороиҳо иҷро намояд.

Меъёр тибқи қоидаҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳисоб карда мешавад ва метавонад аз қоидаҳои муқаррарнамудаи созишномаи Базел бо истифода аз арзёбиҳои зерини хавф барои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои ғайритавозунӣ бо назардошти захираи беқурбшавӣ каме фарқ кунад.

Маблағи воқеӣ ва таносуби сармояи Бонк дар зер оварда шудааст:

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Ҳаракати сармояи сатҳи аввал		
Дар аввали сол	759,861	615,367
Афзоиши сармояи оинномавӣ	10,000	10,000
Амалиёт бо соҳибон	-	-
Аз ҳисоб баровардани захираи азнавбаҳодиҳӣ тавассути аз ҳисоб баровардани арзиши балансии объектҳои воситаҳои асосии қаблан аз ҳад зиёд баҳогуздоршуда	-	-
Азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ	(36,152)	-
Ислоҳоти хатогиҳои солҳои гузашта	(4,121)	-
Амалиёт бо танзимкунанда, баргардонидани маблағҳои БМТ	-	-
Даромади соф барои сол	138,911	134,494
Дар охири сол	868,499	759,861

	31 декабри соли 2024	31 декабри соли 2023
Таркиби сармояи танзимкунанда:		
Сармояи дараҷаи аввал:		
Сармояи Бонк	868,499	759,861
Ба истиснои захира аз азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ	(144,605)	(184,500)
Ба истиснои арзиши ҳолиси тавозунии дороиҳои ғайримоддӣ	(9,380)	(11,938)
Сармояи умумии сатҳи якум	714,534	563,423
Сармояи сатҳи дуюм:		
Азнавбаҳодиҳии воситаҳои асосӣ	-	-
Қарзҳои субординатӣ	(50,000)	(50,000)
Сармояи умумии сатҳи дуюм	764,534	513,423
Дар паси сармоягузорӣ ба саҳмияҳо барои сармоягузориҳои дарозмуддат	(11,000)	(11,000)
Сармояи танзимкунандаи умумӣ	753,534	502,423
Дороиҳое, ки бо назардошти хавф барқашаида шудаанд	4,719,171	3,526,306
Дороиҳои умумӣ	8,648,005	6,893,711

Маблағи сармоя ва таносуби сармояи Бонк дар зер оварда шудааст:

	Таносуб барои ҳадафҳои кофӣ сармоя %	Таносуби ҳадди ақали зарурӣ %
Ба 31 декабри соли 2023		
Коэффитсиенти кофӣ Будани сармоя K1.1	14.2%	12%
Коэффитсиенти кофӣ Будани сармоя K1.2	7.3%	10%
Ба 31 декабри соли 2024		
Коэффитсиенти кофӣ Будани сармоя K1.1	16.0%	12%
Коэффитсиенти кофӣ Будани сармоя K1.2	8.7%	10%

Дар ҳолати 31 декабри соли 2024 ва 2023, сармояи умумӣ, ки барои ҳисоб кардани мувофиқати сармоя муайян карда шудааст, аз сармояи сатҳи якум ва дуюм иборат буд.

31. ИДОРАКУНИИ САРМОЯ

Бонк идоракунии сармоёро барои таъмини идомаи фаъолияти худ амалӣ мекунад, ки фоидаи иштирокчиёро тавассути оптимизатсияи таносуби маблағҳои қарзӣ ва сармоёи худӣ ба ҳадди аксар мерасонад.

Сохтори Сармоёи Бонк аз маблағҳои қарзӣ ва сармоёи саҳмдорон иборат аст, ки сармоёи баровардашуда, захираҳо ва фоидаи тақсимнашударо дар бар мегирад, ки дар ҳисоботи тағйирёбии сармоё ошкор карда мешавад.

Сохтори сармоё мунтазам аз ҷониби роҳбарияти Бонк баррасӣ карда мешавад. Дар ҳамаи ин баррасӣ, роҳбарият, аз ҷумла, арзиши сармоё ва хавфҳои марбут ба ҳар як синфи сармоёро таҳлил мекунад. Дар асоси таҳлилу ҳисобҳои роҳбарият, Бонк сохтори сармоёро тавассути капитализатсияи иловагии фоидаи тақсимнашуда, ҷалби маблағҳои иловагии қарзӣ ё пардохти қарзҳои амалкунанда ислоҳ мекунад.

32. СИЁСАТИ ИДОРАКУНИИ ХАВҲО

Идоракунии хавфҳо унсури муҳими фаъолияти Бонк ба ҳисоб меравад. Самтҳои асосии идоракунии хавфҳо инҳоянд:

- Хавфи қарзӣ,
- Хавфи амалиётӣ,
- Хавфи пардохтпазирӣ,
- Хавфи аъсорӣ.

Барои таъмини сиёсати муассир ва муассири идоракунии хавфҳо, Бонк принципҳои асосии идоракунии хавфҳоро муайян кард, ки ҳадафи асосии онҳо муҳофизат кардани Бонк аз хатарҳои мавҷуда ва имкон додани он ба нишондиҳандаҳои ба нақша гирифташуда мебошад. Принципиҳои зикршуда аз ҷониби Бонк ҳангоми идоракунии хавфҳои зерин истифода мешаванд:

Хавфи қарзӣ

Бонк ба хавфи қарзӣ дучор мешавад, яъне хавфи иҷро накардани ўҳдадориҳои худ аз ҷониби як тараф оид ба воситаи молиявӣ ва дар натиҷа, дар тарафи дигар зарари молиявӣ ба амал меояд.

Идоракунии хавфҳо ва мониторинги онҳо дар доираи муқарраршуда аз ҷониби кумитаҳои қарзии сатҳи дахлдор ва роҳбарияти Бонк амалӣ карда мешавад. Пеш аз ҳама гуна амали бевоситаи кумитаи қарзӣ, ҳамаи таҳлилҳо оид ба равандиҳои қарзӣ (маҳдудиятҳои барои қарзгирандагон муқарраршуда ё иловаҳо ба шартномаи қарзӣ ва ғайра) аз ҷониби роҳбарият баррасӣ ва тасдиқ карда мешаванд. Қарзҳои ҳаррӯзаи идоракунии хавфҳо аз ҷониби ҳадамоти идоракунии хавфҳо амалӣ карда мешаванд.

Бонк сиёсатҳо ва расмиёти идоракунии хавфи қарзиро таҳия кардааст, ки масъалаҳои маҳдуд кардани концентратсияи портфели қарзӣ ва таъсири кумитаи қарзиро дар бар мегирад, ки хавфи қарзиро назорат мекунад. Сиёсати қарзии Бонк аз ҷониби шӯрои директорон баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад. Бонк сатҳи хавфи қарзиро тавассути муқаррар кардани маҳдудиятҳо, ки андозаи хавфро нисбат ба як қарзгиранда ё гурӯҳи қарзгирандагон ва инчунин бахшҳои иқтисодӣ маҳдуд мекунад, сохтор мекунад. Мониторинги ҳаррӯзаи хавфҳои воқеӣ нисбат ба маҳдудиятҳои муқарраршуда гузаронида мешавад.

Таъсири хавфи қарзӣ дар асоси таҳлили мунтазами қобилияти қарзгирандагон ва қарзгирандагони эҳтимолӣ барои ҷавоб додан ба ўҳдадориҳои марбут ба пардохти фоизҳо ва маблағи асосӣ, инчунин тавассути тағйир додани ин маҳдудиятҳои қарзӣ ҳангоми зарурат дар асоси инфиродӣ ё гурӯҳӣ пайгирӣ карда мешавад. Таъсири хавфи қарзӣ инчунин тавассути гирифтани гарав ва инчунин кафолатҳои аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ додашуда танзим карда мешавад. Чунин хатарҳо пайваста назорат карда мешаванд ва на камтар аз як маротиба дар як семоҳа таҳлил карда мешаванд.

Муайян кардани дефолт

Бонк воситаи молиявиро ҳамчун пешфарз меҳисобад ва аз ин рӯ, марҳилаи 3-юм (қарзӣ-беқурбшуда) барои ҳисобҳои ECL дар ҳама ҳолатҳое, ки қарзгиранда аз пардохтҳои шартномавии худ 90 рӯз гузаштааст, истифода мешавад.

Бонк бақияи байнибонкиро пешфарз мешуморад ва ҳангоми пардохтҳои зарурии рӯзона то охири рӯзи қорӣ, тавре ки дар созишномаҳои алоҳида нишон дода шудааст, фавран амал мекунад.

Дар доираи арзёбии сифатии худ онд ба муфлис будани муштарӣ, Бонк инчунин ҳолатҳои гуногуноеро баррасӣ мекунад, ки метавонанд аз эҳтимолияти пардохт шаҳодат диҳанд. Ҳангоми руҳ додани чунин ҳодисаҳо, Бонк бодикқат баррасӣ мекунад, ки оё ин ҳодиса боиси безътибор донишманди муштарӣ мегардад ва аз ин рӯ, ҳамчун Марҳилаи 3 барои ҳисобҳои ECL арзёбӣ мешавад ё Марҳилаи 2 мувофиқ аст. Чунин чорабиниҳо дохил мешаванд

- муҳофизати судӣ, иҷро ё иҷрои маҷбурӣ бо мақсади ситонидани қарз;
- литсензияи қарзгиранда бозхонда шудааст;
- қарзгиранда шарикӣ қарздор мебошад, ки қарздори асосиро иҷро накарда бошад;
- таҷдиди сершумори як дорой;
- нигарониҳои асоснок дар бораи қобилияти қарзгиранда барои тавлиди гардиши пулии устувор ва қофӣ дар оянда вучуд доранд;
- коэффисиенти пӯшонидани хизматрасонии қарз нишон медиҳад, ки қарз устувор нест;
- аз даст додани мизочи асосӣ ё иҷорагир;
- муштарӣ муфлис эълон шудааст;
- таҷдиди сохтор бо бахшидани қисми моддӣ (зарари ҳолиси қорӣ (NPV));
- ташкилоти қарзӣ ё роҳбари консорсиум раванди эълони муфлисшавӣ / муфлисшавии истеҳсолотро оғоз мекунад.

Тибқи сиёсати Бонк, воситаи молиявӣ «солим» ҳисобида мешавад ва аз ин рӯ, аз Марҳилаи 3 тасниф карда мешавад, агар ҳеҷ яке аз меъёрҳо ҳадди аққал се моҳ пай дар пай мавҷуд набошанд. Қарор дар бораи он, ки оё дороиҳо бояд ба Марҳилаи 2 ё марҳилаи 1 пас аз барқароршавӣ тасниф карда шаванд, аз арзёбии навшудаи қобилияти қарзӣ ҳангоми барқароршавӣ вобаста аст ва оё ин аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар муқоиса бо эътирофи аввалия шаҳодат медиҳад. Меъёри Бонк барои «беҳбудӣ» барои мақсадҳои ECL нисбат ба талаботи 12-моҳа нисбат ба дороиҳои бекоркардаи таҷдидшуда камтар саҳтгир аст.

Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ

Дар ҳар як санаи ҳисоботӣ, Бонк арзёбӣ мекунад, ки оё хавфи қарзии воситаи молиявӣ аз лаҳзаи эътирофи аввала ба таври назаррас афзоиш ёфтааст. Ҳангоми гузаронидани арзёбӣ, Бонк ба ҷои тағир додани маблағи зарари пешбинишудаи қарзӣ, тағир додани хавфи пешфарзро дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи воситаи молиявӣ истифода мебарад. Ҳангоми муайян кардани он, ки оё хавфи пешфарзии воситаи молиявӣ аз замонӣ эътирофи аввала ба таври назаррас афзоиш ёфтааст, Бонк маълумоти оқилона ва асоснокро ба назар мегирад, ки бидуни хароҷот ё саъйи аз ҳад зиёд мувофиқ ва дастрас аст. Ин ҳам маълумоти миқдорӣ ва сифатӣ ва таҳлилро дар асоси Таҷрибаи Таърихӣ Бонк ва арзёбии қоршиносони қобилияти қарзӣ ва инчунин маълумоти пешгӯишавандаро дар бар мегирад. Бо вучуди ин, вақте ки маълумоти пешбинишуда нисбат ба маълумоти таърихӣ (ё дар асоси инфиродӣ ё коллективӣ) гарантар аст, Бонк меъёрҳои дигарро барои муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мебарад. Бонк меъёрҳои афзоиши нисбии миқдори эҳтимолияти дефолтро (PD) муайян мекунад, ки ба афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ишора мекунад. Ҳадди афзоиши PD, ки бояд назаррас ҳисобида шавад, вобаста ба рӯ дар эътирофи аввал фарқ мекунад.

Ғайр аз он, дар маҷмӯъ, омилҳои сифатӣ, ки афзоиши хавфи қарзиро нишон медиҳанд, дар моделҳои ҳисобкунии PD инъикос карда мешаванд ва аз ин рӯ ба арзёбии миқдорӣ дохил карда мешаванд, на ба арзёбии сифатии алоҳида. Аммо, агар ҳамаи маълумоти ҷорӣ омилҳои сифатиро ба миқдор дохил кардан ғайриммқон бошад, онҳо ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар арзёбии сифатӣ алоҳида ба назар гирифта мешаванд.

Меъёрҳо барои қарзҳо ва пешпардохт ба мизочон

Меъёрҳо барои қарзҳо ва пешпардохтҳо ба мизочон дар сархатҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни якхела доранд.

- 30 рӯз гузаштааст. Зиеда аз 30 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Таъхир-на бештар аз 30 рӯз. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба ҳисоб меравад, ки дар ҳоле ки дар санаи ҳисоботӣ рӯзҳои ба таъхир афтода камтар аз 30 рӯз буданд, дар давоми 6 моҳи охир ҳадди аққал як ҳолати ба таъхир афтодани зиеда аз 60 рӯз вучуд дошт.
- Тағйироти нисбӣ дар PD 12 моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омил тағйирот дар эҳтимолияти пешфарз дар тӯли мӯҳлати амали воситаи молиявӣ баррасӣ карда мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбӣ дар эҳтимолияти пешфарз дар давоми мӯҳлати амали воситаи молиявӣ. Тағйироти назарраси мӯҳлати хизмати PD нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Бо нобаёнӣ («марҳилаи 3») дар 12 моҳи охир. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте баррасӣ карда мешавад, ки гарчанде ки дар санаи ҳисоботӣ маблағи пардохтнашудаи қарз ҳамчун пешфарз тасниф карда намешавад, он дар тӯли 12 моҳи охир ҳадди аққал як маротиба дар марҳилаи 3 буд.
- Қарзҳои санҷишӣ. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ дар сурати истифодаи қарзи берунии қарзгирифташуда ё қарзи берунии ғайрифатҳол, ки дар мӯҳлати санҷишӣ (давраи пас аз давраи таъбабат) қарор дорад, баррасӣ карда мешавад. гузашта аз ин, қарз набояд рӯзҳои аз 30 рӯз гузаштаре дошта бошад ё ягон аломати эҳтимолияти пардохт надошта бошад.

Меъёрҳо барои маблағҳо дар муассисаҳои молиявӣ

Меъёрҳои маблағҳо дар муассисаҳои молиявӣ дар сархатҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни якхела доранд.

- 30 рӯз гузаштааст. Зиеда аз 30 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Барои ҳисобҳои муросилотӣ ва чекӣ - 7 рӯз. Зиеда аз 7 рӯзи таъхир нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад.
- Таъхир-на бештар аз 30 рӯз. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба ҳисоб меравад, ки дар ҳоле ки дар санаи ҳисоботӣ рӯзҳои ба таъхир афтода камтар аз 30 буданд, дар давоми 6 моҳи охир ҳадди аққал як ҳолати ба таъхир афтодани зиеда аз 60 рӯз вучуд дошт.
- Тағйир додани ҳолҳои кредитии беруна / меъёрҳо. Аз рӯи ин меъёр рейтингҳои корпоративӣ ба назар гирифта мешавад. Тағйироти назарраси рейтингҳои аз ҷониби агентҳои рейтингии сегонаи калон (Standard & Poors, Moodys ва Fitch) додашуда аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба назар гирифта мешавад, ки рейтингҳои S & P ҳар дафъа аз B2 (S & P) (ё муодили Moody's ва Fitch) як сатҳ паст карда мешавад. Дар ҳолатҳои, ки ташкилотҳои молиявӣ дар агентии рейтингӣ рейтингҳои корпоративӣ надоранд ва Бонк системаи рейтингии дохилии баробар надорад, коэффитсиенти дефолти корпоративӣ, ки ба рейтингҳои мушаккили кишвар мувофиқат мекунад, ба назар гирифта мешавад.
- Тағйироти нисбии PD 12-моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омил тағйирот дар тӯли тамоми давраи PD ҳисобида мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбӣ ба PD тамоми мӯҳлат. Тағйироти назаррас дар тамоми мӯҳлат нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Бо нобаёнӣ («марҳилаи 3») дар 12 моҳи охир. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте баррасӣ карда мешавад, ки гарчанде ки дар санаи ҳисоботӣ маблағи пардохтнашудаи қарз ҳамчун пешфарз тасниф карда нашудааст, дар давоми 12 моҳи охир он ҳадди аққал як маротиба дар марҳилаи 3 буд.

Меъёрҳо барои дороиҳои молиявии сармоягузорӣ

Меъёрҳои коғазҳои қимматнок дар нуқтаҳои зерин оварда шудаанд. Ҳангоми муайян кардани афзоиши назарраси хавфи қарзӣ ҳамаи меъёрҳои пешниҳодшуда вазни яхела доранд.

- Тағйироти нисбии PD 12-моҳа. Тағйироти назаррас дар PD 12-моҳа ҳамчун омили тағйирот дар давоми PD барои тамоми мӯҳлат баррасӣ карда мешавад. Ин нишондиҳандаи афзоиши назарраси хавфи қарзӣ мебошад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ дошта бошад.
- Тағйироти нисбии PD барои тамоми мӯҳлат. PD - и назаррас барои тамоми мӯҳлат аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Ин меъёр вақте истифода мешавад, ки Бонк дорои системаи ҳолҳои кредитии дохилӣ.
- Тағйир додани ҳолҳои кредитии беруна / меъёрҳо. Аз рӯи ин меъёр рейтингӣ кишвар барои коғазҳои қимматноки давлатӣ ба назар гирифта мешавад ё рейтингӣ корпоративӣ барои коғазҳои қимматноки корпоративӣ ба назар гирифта мешавад. Тағйироти назарраси рейтингӣ аз ҷониби агентҳои рейтингӣ сегонаи калон (Standard & Poors, Moodys ва Fitch) додашуда аз афзоиши назарраси хавфи қарзӣ шаҳодат медиҳад. Афзоиши назарраси хавфи қарзӣ вақте ба назар гирифта мешавад, ки рейтингӣ S & P ҳар дафъа ба як сатҳ меафтад, аз B2 (S & P) (ё муодили Moody's ва Fitch). Дар ҳолатҳои, ки эмитентҳои коғазҳои қимматнок дар агентии рейтингӣ рейтингӣ корпоративӣ надоранд ва Бонк системаи рейтингӣ дохилии баробар надорад, меъёри дефолти корпоративӣ, ки ба рейтингӣ мустақили кишвар мувофиқат мекунад, ба назар гирифта мешавад.

Меъёрҳои баромадан аз марҳилаи бадшавии ҷиддӣ

Агар ҳеҷ яке аз нишондиҳандаҳои, ки Бонк барои арзёбии афзоиши назарраси хавфи қарзӣ истифода мебарад, мавҷуд набошад, гузариш аз марҳилаи 2 ба марҳилаи 1 гузаронида мешавад, ба истиснои қарзҳои, ки дар давраи солимӣ мебошанд.

Арзёбии хавфи қарзӣ

Бонк ҳар як сатҳи хавфи қарзиро дар асоси маълумоти ғуногун, ки ҳамчун хавфҳои пешбинишудаи пешфарз муайян карда шудаанд, тақсим мекунад ва қарзҳои қарзиро дар асоси таҷрибаи қаблӣ татбиқ мекунад.

Арзёбии хавфи қарзӣ бо истифодаи омилҳои сифатӣ (асосан бо рӯзҳои гузашта) ва миқдорӣ, ки хавфи пешфарзро нишон медиҳанд, муайян карда мешавад. Ин омилҳо вобаста ба хусусияти хавф ва намуди қарзгиранда фарқ мекунад.

Гурӯҳбандии дороиҳои молиявӣ, ки дар асоси коллективӣ чен карда мешаванд

Синфҳои дороиҳои, ки Бонк барои онҳо ECL-ро ба таври инфиродӣ ҳисоб мекунад, инҳоянд:

- Қарзҳои инфиродӣ Марҳилаи 3 новобаста аз намуди дороиҳои молиявӣ;
- Дороиҳои назаррас ва беназири дорои хавфи баланд;
- Муносибатҳои ҳазинадорӣ, тичоратӣ ва байнибонкӣ, аз қабилӣ қарз аз бонкҳо, коғазҳои қимматнок, ки тибқи шартномаҳои бозхарида ба ғарав гузошта шудаанд ва воситаҳои қарзӣ бо арзиши истеҳлоқшуда/FVTPL;
- дороиҳои дорои хавфи баланд, ки ҳангоми қатъ шудани қарзи аввалия ҳамчун беқурбшавии қарзӣ тасниф карда шуданд ва қарзи нав дар натиҷаи таҷдиди қарз аз рӯи қарз эътироф карда шуд.

Бонк дороиҳои, ки барои онҳо ECL дар асоси инфиродӣ ҳисоб карда намешавад, ба портфелҳои хурдтар ва яхела дар асоси маҷмӯи хусусиятҳои қарз, тавре ки дар зер тавсиф шудааст, гурӯҳбандӣ мекунад.

- Намуди қарз (масалан, корпоративӣ, ипотека, корти кредитӣ, қарзи истеъмолий ва ғайра)
- намуди муштарӣ (масалан, шахси воқеӣ ʼ ҳуқуқӣ ё намуди соҳа),
- намуди ғарав (масалан, амвол, қарзи дебиторӣ ва ғ.),
- Асёр
- Дигар хусусиятҳои дахлдор.

Қарзҳои таҷдидшуда ва тағйирёфта

Бонк баъзан дар посух ба мушкилоти молиявии қарзгиранда ба имтиёзҳо ё тағйир додани шартҳои ибтидоии қарзҳо меравад, на ба ихтиёри худ ё ба таври дигар ҷамъоварию гаравро таъмин мекунад. Бонк таҷдиди сохтори қарз ё тағйир додани онро дар сурати мушкилоти молиявии мавҷуда ё интизоршудаи қарзгир баррасӣ мекунад. Агар қарзгир аз ҷиҳати молиявӣ солим мебуд, бонк ба ин амалҳо намерафт. Нишондиҳандаҳои мушкилоти молиявӣ аз иҷро накардани ӯҳдадориҳо ё мушкилоти ҷиддии департаменти хавфи қарзӣ иборатанд. Бознигарӣ метавонад таъдиди созишномаҳои пардохт ва мувофиқа кардани шартҳои нави қарзро дар бар гирад. Пас аз аз нав дида баромадани шартҳо, ҳама гуна беқурбшавӣ бо истифода аз EPS ибтидоӣ, ки пеш аз тағйирёбии шартҳо ҳисоб карда шудааст, арзебӣ карда мешавад. Сиёсати Бонк аз мониторинги қарзҳои таҷдидшуда иборат аст, то эҳтимолияти пардохтҳои оянда идома ёбад.

Қарорҳо дар бораи қатъ кардани зътироф ва тасниф байни Марҳилаи 2 Ва Марҳилаи 3 дар ҳар як ҳолат муайян карда мешаванд.

Бонк давраи «солимгардонӣ»-ро ҳамчун давраи 12-моҳаи пас аз таҷдиди сохтор муайян мекунад, ки барои ҳолатҳои бекоршудаи таҷдиди сохтор истифода мешавад. Бо дарназардошти он, ки мушкилоти молиявиро фавран пас аз таҷдиди сохтор муайян кардан ғайриимкон аст, бояд давраи «солимгардонӣ» - ро барои муайян кардани он, ки қарз самаранок шифо ёфтааст, истифода бурдан лозим аст. Ҳамаи қарзҳои бекорхобида бояд дар марҳилаи 3 пас аз санаи таҷдиди сохтор боқӣ монанд, сарфи назар аз пардохти қарз (бе рӯзҳои гузашта ва ғайра).

Бонк мӯҳлати санҷиширо ҳамчун давраи 24-моҳа пас аз давраи «солимгардонӣ» муайян мекунад, ки ба қарзҳои аз нав сохташуда, хавфнок (ба истиснои ҳама гуна давраи имтиёзноқ) татбиқ карда мешавад. Пас аз он ки дорой ҳамчун хавф тасниф карда шуд, он ҳадди аққал 24 моҳи озмоишӣ боқӣ хоҳад монд.

Барои он ки қарз аз нав тасниф ва солим карда шавад, муштарӣ бояд ба ҳамаи меъёрҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

- ҳамаи объектҳои он бояд ҳамчун коркунанда баррасӣ карда шаванд
- мӯҳлати озмоишии дусола аз санаи таҷдиди сохтор ба кор шурӯъ кард.
- Пардохтҳои мунтазам аз миқдори ками қарзи асосӣ ё фоизҳо дар давоми ҳадди аққал нисфи мӯҳлати санҷишӣ анҷом дода шуданд.
- Муштарӣ шартномае надорад, ки зиёда аз 30 рӯз ба таъхир афтад

Эҳтимолияти пешфарз (PD)

PD эҳтимолияти иҷро накардани ӯҳдадориҳои молиявии қарзгирандаро дар давоми 12 моҳи оянда (12 ECL) ё дар давоми мӯҳлати боқимонда ифода мекунад.

PD барои тамоми мӯҳлат бо истифода аз мӯҳлати пардохт ба PD-и ҷорӣ 12 моҳа тахия шудааст. Профили пардохт нишон медиҳад, ки ҷӣ гуна портфелҳо аз лаҳзаи зътирофи аввалия дар тӯли мӯҳлати қарз бо нобаёнӣ инкишоф меёбанд. Профили пардохт ба маълумоти мушоҳидаҳои давраҳои гузашта асос ёфтааст ва он барои ҳамаи доройҳо дар доираи портфел ва доираи ҳолҳои қарзӣ яхела аст. Инро таҳлили таърихӣ тасдиқ мекунад.

Зарари пешбинишуда бо нобаёнӣ (LGD)

LGD дар асоси омилҳои муайян карда мешавад, ки ба барқароршавӣ аз пешфарз таъсир мерасонанд. Онҳо аз намуди маҳсулот вобастаанд.

- Барои маҳсулоти ба гарав гузошташуда, ин пеш аз ҳама ба намуди гарав ва арзиши пешбинишудаи гарав, тахфифҳои таърихӣ ба арзиши бозор/баҳисобгирӣ аз ҳисоби фурӯши маҷбурӣ, вақти ситонидан ва хароҷоти мушоҳидашудаи барқарорсозӣ асос меёбад.
- Барои маҳсулоти таъминшуда, ин пеш аз ҳама ба намуди таъминот ва арзиши пешбинишудаи гарав, тахфифҳои таърихӣ ба арзиши бозорӣ / тавозунӣ аз ҳисоби фурӯши маҷбурӣ, вақти мусодира ва хароҷоти барқароркунии мушоҳидашуда асос ёфтааст.

Ҳаҷми қарз дар санаи ҳисоботӣ, ки ҳавфи фарорасии ҳодисаи бекорбшавӣ (EAD) дорад

EAD-ҳои 12-моҳа ва якӯмрӣ дар асоси пардохтҳои пешбинишуда, ки аз рӯи намуди маҳсулот фарқ мекунанд, муайян карда мешаванд.

- Барои маҳсулоти истеҳлоқшаванда ва қарзхое, ки бо як маблағ пардохт карда мешаванд, ба пардохтҳои шартномавӣ асос ёфтаанд, ки ба қарзгиранда дар давоми 12 моҳ ё тамоми мӯҳлат қарздоранд. Он инчунин аз рӯи ҳама гуна пардохтҳои аз ҳад зиёди қарзгиранда танзим карда мешавад. Тахминҳо дар бораи пешпардохт / бозтамвил низ ба ҳисоб дохил карда шудаанд.
- Барои маҳсулоти гардишшаванда, ҳавфи пешфарзӣ бо назардошти тавозуни ҷорӣ ва илова кардани «омили таъбири қарз», ки талафоти пешбинишудаи маҳдудияти боқимондари дар лаҳзаи пешфарз ҳисоб мекунад, пешбинӣ шудааст. Ин тахминҳо вобаста ба намуди маҳсулот ва доираи истифодаи лимити ҷорӣ дар асоси таҳлили маълумоти охири Бонк фарқ мекунанд.

Маълумоти пешбинишуда

Барои таъмини пуррагӣ ва саҳеҳӣ Бонк маълумоти истифодашударо аз манбаъҳои сеюм (БҶ, БМТ, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ғ.) мегирад. Бо мақсади ташаккул додани таъсири омилҳои макроиқтисодӣ, Бонк коэффисиентҳои вазнро барои омилҳои интихобшудаи макроиқтисодӣ ва барои якчанд сценарияҳо (баъзӣ, боло ва поён), ки пешгӯӣ мешаванд, муайян мекунад.

Ҳавфи амалиётӣ

Бонк ба ҳавфи амалиётӣ дучор мешавад, ки ин хатари зиёнхое мебошад, ки дар натиҷаи ҳама гуна вайроншавии система ё қатъи равандҳои дохилӣ, системаҳо, хатогиҳои инсонӣ ё таъсири омилҳои манфии беруна бармеоянд.

Сиёсати идоракунии ҳавфҳои Бонк барои муайян ва таҳлили ҳавф ва муқаррар намудани маҳдудият ва назорати мувофиқи ҳавфҳо пешбинӣ шудааст.

Андозаи максималии ҳавфи қарзӣ

Андозаи максималии ҳавфи қарзии Бонк вобаста ба ҳавфҳои инфиродии дороиҳои мушаххаси молиявӣ ва ҳавфҳои умумии бозор метавонад ба таври назаррас фарқ кунад.

Дар ҳамаи зерин андозаи максималии ҳавфи қарзӣ оид ба дороиҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои шартӣ оварда шудааст. Барои дороиҳои молиявӣ, ҳадди ниҳии ҳавфи қарзӣ ба арзиши тавозунии ин дороиҳо баробар аст, бидуни назардошти маблағи қарз ва гарав. Барои кафолатҳои молиявӣ ва дигар ўҳдадориҳои шартӣ, ҳадди ниҳии ҳавфи қарзӣ маблағи ҳадди аксарест, ки Бонк бояд ҳангоми зарурати пардохти кафолат ё дар сурати талаб кардани қарзҳо дар доираи хатҳои қарзии қушода пардохт кунад.

Арзиши гарав дар асоси арзиши одилона дар санаи дода шудани қарз муайян карда мешавад ва бо маблағи бақия аз рӯи қарзи мушаххас дар санаи ҳисоботӣ маҳдуд аст.

	Андозаи максималии хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб	Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз қарз	Таъминот	2024 г. Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз баҳисобгирӣ ва баҳисобгирии гарав
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,965,093	-	1,965,093	-	1,965,093
Маблағҳо дар бонкҳо	937,695	-	937,695	-	937,695
Заҳираи ҳатми дар БМТ	247,527	-	247,527	-	247,527
Қарзҳо ба мизочон	2,649,861	-	2,649,861	(1,469,133)	1,180,528
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	1,307,065	-	1,307,065	-	1,307,065
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	11,000	-	11,000
Дигар дорониҳо	762,828	-	762,828	-	762,828
	7,880,869	-	7,880,869	(1,469,133)	6,411,736
	Андозаи максималии хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб	Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз қарз	Таъминот	2023 г. Андозаи ҳолиси хавфи қарзӣ пас аз баҳисобгирӣ ва баҳисобгирии гарав
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	2,509,485	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	1,259,372	-	1,259,372
Заҳираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	227,743	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	1,769,346	(912,212)	857,134
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	264,212	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	11,000	-	11,000
Дигар дорониҳо	118,905	-	118,905	-	118,905
	6,160,063	-	6,160,063	(912,212)	5,247,851

Дар сурати аз ҷониби қарзгир иҷро накардан ё ба таври номатлуб иҷро намудани ўҳдадориҳои қарзӣ, Бонк ҳуқуқ дорад иҷрои ин ўҳдадориҳоро бо роҳҳои зерин таъмин намояд:

1. фурӯши муштаракӣ гарав;
2. қабули молу мулки ба гарав гузошташуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонун;
3. ситонидани амволи гарав дар суд.

Ҳангоми татбиқи якқояи ашёи гарав дар аксари ҳолатҳо, Бонк имконоти бастанӣ шартномаи сеҷонибаи хариду фурӯшро бо қарзгиранда ва харидор истифода мебарад. Тибқи ин шартнома, ўҳдадориҳои харидор пардохти қарзи фурӯшандаро дар назди Бонк дар бар мегиранд; ўҳдадориҳои фурӯшанда интиқоли ҳуқуқ ба амвол ба харидор; ва ўҳдадориҳои Бонк аз пардохти қарз аз ҷониби қарзгиранда ва гирифтани бори амвол иборатанд.

Ситонидани молу мулки гарав дар тартиби судӣ аз ҷониби Бонк асосан дар ҳолатҳое, ки истифодаи усулҳои алтернативӣ ғайриимкон ё номуносиб аст ё дар ҳолате, ки ба гарав гузоштани молу мулки гарав барои ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои Бонк зарур аст, анҷом дода мешавад. Дорониҳои молиявӣ бо назардошти ҳолатҳои кредитии ҷорӣ, ки аз ҷониби агентҳои рейтингӣ байналмилалӣ эътирофшуда ба монанди Moody's дода шудаанд, тасниф карда мешаванд.

Дороиҳои молиявӣ бо назардошти рейтингҳои кредитии ҷорӣ аз ҷониби агентҳои рейтингии этирофшудаи байналмилалӣ тасниф карда мешаванд. Баландтарин рейтингӣ имконпазир AAA аст. Сатҳи сармоягузориҳои дороиҳои молиявӣ ба рейтингҳо аз AAA то BBB мувофиқат мекунанд. Дороиҳои молиявӣ, ки аз BBB пастрар баҳо дода шудаанд, ҳамчун дараҷаи тахминӣ тасниф карда мешаванд.

Дар зер таснифи дороиҳои молиявии Бонк аз рӯи рейтингҳои қарзӣ оварда шудааст.

	Aaa - A3	Baa1- Ba3	B1-B3	Saa1- C	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	2024 Ҷамағӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	-	-	-	-	1,965,093	1,965,093
Маблағҳо дар бонҳо	302	-	488,453	4,434	444,506	937,895
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	247,527	247,527
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-	-	-	2,647,661	2,647,661
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	1,307,065	1,307,065
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	-	-	762,828	762,828
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	302	-	488,453	4,434	7,385,680	7,878,869
	Aaa - A3	Baa1- Ba3	B1-B3	Saa1- C	Хавфи қарзӣ таъин карда нашудааст	2023 Ҷамағӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	-	-	-	-	2,509,485	2,509,485
Маблағҳо дар бонҳо	27	-	1,041,472	4,261	213,612	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизоҷон	-	-	-	-	1,769,346	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	264,212	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	-	-	118,905	118,905
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ	27	-	1,041,472	4,261	5,114,303	6,160,063

Азбаски на ҳама контрагентҳое, ки Бонк бо онҳо кор мекунанд, рейтингӣ агентҳои рейтингии байналмилалӣ доранд, Бонк барои муайян кардани рейтингҳои контрагенти бо рейтингҳои агентҳои байналмилалӣ рейтингӣ муқоисашаванда аз моделҳои рейтингӣ дохилӣ ва скоринг истифода мебарад. Чунин абзорҳо модели рейтингӣ барои муштариёни корпоративӣ ва моделҳои баҳодихӣ барои мизоҷони ҷаҳона ва тиҷорати хурд мебошанд.

Бахши бонкӣ дар маҷмӯъ хавфи қарзӣ дорад, ки нисбат ба қарзҳои ба муштариён додасуда ва пасандозҳои байнибонкӣ ба вуҷуд меояд. Хавфи асосии қарзии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутамарказ шудааст. Дараҷаи хавфи қарзӣ бо мақсади таъмини роёи маҳдудиятҳои қарз ва қобилияти қарзӣ тибқи сиёсати идоракунии хавфҳо, ки аз ҷониби Бонк тасдиқ шудааст, пайваста назорат карда мешавад.

Дар ҷадвали зерин арзиши тавозунии дороиҳои мӯҳлаташ гузашта ва беқурбнашуда оварда шудаанд, ки инчунин аз рӯи вақти гузаштани мӯҳлаташон тасниф карда мешаванд:

	Дороиҳои чории беқурбна- шуда	Дороиҳои молиявии мӯҳлаташон гузашта, аммо беқурбнашуда				Дороиҳои молиявии беқурбшуда	2024 Ҳамагӣ
		То 3 моҳ	3 - 6 моҳ	6 моҳ – 1 сол	Зиёда аз 1 сол		
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,965,093	-	-	-	-	-	1,965,093
Маблағҳо дар бонқҳо	937,695	-	-	-	-	-	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	247,527	-	-	-	-	-	247,527
Қарзҳо ба мизочон	2,107,763	-	-	-	-	541,898	2,649,661
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	1,307,065	-	-	-	-	-	1,307,065
Сармоягузори ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	-	-	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	762,828	-	-	-	-	-	762,828
ҲАМАГӢ ДОРОИӢОИ МОЛИЯВӢ	7,338,971	-	-	-	-	541,898	7,880,869

	Дороиҳои чории беқурбна- шуда	Дороиҳои молиявии мӯҳлаташон гузашта, аммо беқурбнашуда				Дороиҳои молиявии беқурбшуда	2023 Ҳамагӣ
		То 3 моҳ	3 - 6 моҳ	6 моҳ – 1 сол	Зиёда аз 1 сол		
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	-	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонқҳо	1,259,372	-	-	-	-	-	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	-	-	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,389,166	-	-	-	-	380,180	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то мӯҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	-	-	-	264,212
Сармоягузори ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	-	-	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	-	-	-	-	118,905
ҲАМАГӢ ДОРОИӢОИ МОЛИЯВӢ	5,779,883	-	-	-	-	380,180	6,160,063

Тамаркузи ҷуғрофӣ

Шӯъбаи идоракунии хавфҳо хавфи вобаста ба тағйирот дар меъёрҳои қонунгузорино назорат мекунад ва таъсири онро ба фаъолияти Бонк арзёбӣ мекунад. Ин равиш ба Бонк имкон медиҳад, ки зарари имконпазиро аз тағйирёбии фазои сармоягузорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кам намояд.

Маълумот дар бораи тамаркузи ҷуғрофии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо дар ҷадвалҳои зерин оварда шудааст:

	Ҷумҳурии Тоҷикистон	Мамлакатҳои ТҶИТ (ОЭСР)	Дигар кишварҳои ғайри OECD	Ҷамагӣ 2024
Дороиҳои молиявӣ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,965,093	-	-	1,965,093
Маблағҳо дар бонкҳо	760,686	-	177,009	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	247,527	-	-	247,527
Қарзҳо ба мизочон	2,649,661	-	-	2,649,661
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	1,307,065	-	-	1,307,065
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	699,482	-	63,346	762,828
ҶАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	7,640,514	-	240,355	7,880,869
Ҷададориҳои молиявӣ:				
Амонатҳои мизочон	6,947,923	-	-	6,947,923
Қарзҳо	-	-	58,417	58,417
Қарзҳои субординатӣ	50,000	-	-	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	490,753	-	-	490,753
Ҷададориҳо аз рӯи иҷора	4,268	-	-	4,268
Дигар ӯҳдадориҳо	191,994	-	-	191,994
ҶАМАГӢ ҶАДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	7,684,938	-	58,417	7,743,355
МАВҚЕИ ХОЛИС	(44,424)	-	181,938	137,514

	Ҷумҳурии Тоҷикистон	Мамлакатҳои ТҲИТ (ОЭСР)	Дигар кишварҳои ғайри OECD	Ҷамағӣ 2023
ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	978,142	-	281,230	1,259,372
Заҳираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	-	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	264,212
Сармоягузори ба қоғазҳои қимматнок	11,000	-	-	11,000
Дигар дороиҳо	58,089	-	60,816	118,905
ҶАМАҒӢ ДОРОИҶОИ МОЛИЯВӢ:	5,818,017	-	342,046	6,160,063
ЎҚДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	5,465,383	-	-	5,465,383
Қарзҳо	-	-	90,062	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	424,238	-	-	424,238
Ўқдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	2,629
Дигар ўқдадориҳо	45,335	-	-	45,335
ҶАМАҒӢ ЎҚДАДОРИҶОИ МОЛИЯВӢ	5,937,585	-	90,062	6,027,647
МАВҚЕИ ХОЛИС	(119,568)	-	251,984	132,416

Хавфи пардохтпазир

Хавфи пардохтпазир хавфи ба даст овардани мблаг барои пардохти ўхдадориho хангоми фарo расидани мўхлати воceи пардохт ва конеъ кардани талабот ба пули нeд дар раванди қарздохи муштариен мeбoшaд.

Роҳбарият ин намуди хавфро таваассути тахлили мўхлати пардохт назорат карда, стратегияи Бонкро барои давраи молияви оянда муайян мекунaд. Идоракунии пардохтпазир чор аз чониби Кумитаи идоракунии дороиho ва ўхдадориho амали карда мешавад, ки пардохтпазир чорио дар сатхи кофи барои кам кардани хавфи пардохтпазир дастгир мекунaд.

Дар чадвали зер тахлили хавфи фоизи тавозун ва хавфи пардохтпазир оварда шудааст.

	То як моҳ	1 то 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиеда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	2024 Ҳамагӣ
Маблагҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,965,093	-	-	-	-	-	1,965,093
Маблагҳо дар бонҳо	760,685	160,557	16,453	-	-	-	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	-	-	-	247,527	247,527
Қарзҳо ба мизочон	42,071	13,025	260,167	2,171,073	78,866	84,459	2,649,661
Сармоягузориho, ки то мўхлат нигоҳ дошта мешаванд	476,778	48,000	712,137	70,150	-	-	1,307,065
Сармоягузори ба қозаҳои кимматнок	-	-	-	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиho	762,828	-	-	-	-	-	762,828
ҲАМАГИ ДОРОИHOИ МОЛИЯВИ:	4,007,455	221,582	988,757	2,241,223	78,866	342,986	7,880,869
ЎХДАДОРИHOИ МОЛИЯВИ:							
Амонатҳои мизочон	5,798,081	143,273	559,065	407,380	40,124	-	6,947,923
Қарзҳо	1,075	-	57,342	-	-	-	58,417
Қарзҳои субординатӣ	-	-	-	-	50,000	-	50,000
Маблагҳои бонҳо ва дигар ташкилотҳои молияви	490,753	-	-	-	-	-	490,753
Ўхдадориho аз рӯи ичора	307	619	2,870	472	-	-	4,268
Дигар ўхдадориho	191,994	-	-	-	-	-	191,994
ҲАМАГИ ЎХДАДОРИHOИ МОЛИЯВИ	6,482,211	143,892	619,276	407,852	90,124	-	7,743,355
Фарқи байни дороиho ва ўхдадориho	(2,474,755)	77,689	369,481	1,833,371	(11,258)	342,986	137,514

То як моҳ	1 to 3 моҳ	Аз 3 моҳ то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сол	Зиёда аз 5 сол	Мухлат муайян карда нашудааст	2023 Ҳамагӣ
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо						
Маблағҳо дар бонҳо	2,509,485	-	-	-	-	2,509,485
Захираи хатми дар БМТ	978,142	7,301	-	-	-	1,259,372
Қарзҳо ба мизочон	-	-	-	-	-	227,743
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	50,947	4,357	49,313	599	227,743	1,769,346
Сармоягузорӣ ба ҷағзаҳои кимматнок	133,964	8,811	121,437	-	1,647,433	264,212
Дигар дорониҳо	-	-	-	-	-	11,000
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯӢ:	3,791,443	145,435	49,313	599	1,886,176	118,905
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯӢ:						
Амонатҳои мизочон	4,436,472	110,471	240,389	37,006	-	5,465,363
Қарзҳо	1,989	88,063	-	-	-	90,062
Маблағҳои бонҳо ва дигар таъкилотҳои молияӢ	424,238	-	-	-	-	424,238
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	2,629
Дигар ўҳдадориҳо	45,335	-	-	-	-	45,335
ҲАМАГӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯӢ	4,910,673	729,108	240,389	37,006	-	6,027,647
Фарқи байни дорониҳо ва ўҳдадориҳо	(1,119,230)	(583,673)	(191,076)	(36,407)	1,886,176	132,416

Давраҳои пардохти дорониҳо ва ўҳдадориҳо ва қобилияти иваз кардани ўҳдадориҳои фоизӣ бо хароҷоти қобили қабул (дар лаҳзаи пардохти онҳо) шартҳои муҳимтарин хангоми муайян кардани пардохтпазирии Бонк ва ҳассосияти он ба тағйирёбии меъёрҳои фоизӣ ва қурби асъор мебошанд.

Тахлили миёнбаъдаи хавфи пардохтпазирий ва хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ дар ҷадвалҳои зерин тибқи СБХМ 7 оварда шудааст. Маблағҳои дар ин ҷадвалҳо ошкоршуда ба маблағҳои дар тавозун инъикосшуда мувофиқат намеkunанд, зеро ҷадвали дар поён овардашуда тахлили муҳлати ўҳдадориҳои молиявиро дар бар мегирад, ки пардохтҳои божимондаи шартномаҳо (аз ҷумла пардохтҳои фоизӣ), ки дар тавозун бо усули фоизи самаранок эътироф нашудаанд, нишон медиҳад.

Таҳлили ӯҳдадориҳои молиявии ғайридисконтӣ

Чадвали дар поён овардашуда тақсимкунии ӯҳдадориҳои Бонкро оиди гардиши пулии ғайридисконтии шартномавӣ ба ҳолати 31 декабри солҳои 2024 ва 2023 нишон медиҳад.

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ-1 сол	1 сол-5 сол	Беш аз 5 сол	2024 Ҳамагӣ
Амонатҳои мизочон	61,052	140,887	586,166	490,214	70,199	1,348,518
Қарзҳо	1,493	6,774	11,448	41,111	-	60,825
Қарзҳои субординатӣ	-	-	-	55,817	-	55,817
Ҷаҳдатиҳои аз рӯи иҷора	330	660	2,971	491	-	4,452
ҲАМАГӢ ҶАҲАТИҲОИ МОЛИЯВӢ	62,875	148,321	600,584	587,633	70,199	1,469,611

	То 1 моҳ	1 - 3 моҳ	3 моҳ-1 сол	1 сол-5 сол	Беш аз 5 сол	2023 Ҳамагӣ
Амонатҳои мизочон	4,436,471	110,471	641,045	240,389	37,007	5,465,383
Қарзҳо	323	21,463	49,150	17,676	-	88,612
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	424,238	-	-	-	-	424,238
Ҷаҳдатиҳои аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	2,629
ҲАМАГӢ ҶАҲАТИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,863,661	131,934	690,195	258,065	37,007	5,980,862

Хавфи бозор

Хавфи бозор хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ, хавфи асъорӣ ва дигар хавфҳои нархҳо дар бар мегирад. Дар соли 2024 дар таркиби ин хатарҳо ва усулҳои арзёбӣ ва идоракунии ин хатарҳо дар Бонкҳо тағйирот ба амал наомадааст.

Бонк гирифтори хавфи тағйирёбии меъёри фоизӣ шуда наметавонад, чунки воситаҳоро дар асоси меъёрҳои тағйирёбанда ҷалб наменамояд. Дар ҳолати ҷалб намудани воситаҳо дар асоси меъёрҳои тағйирёбанда хавф аз тарафи Бонк бо роҳи дастгирии таносуби зарурии байни қарзҳо аз рӯи меъёри устувор ва меъёри тағйирёбанда идора карда мешавад.

Таҳлили хассосият ба тағиребии меъери фоизӣ

Бонк хавфҳои тағйирёбии меъёри фоизро тавассути гузаронидани арзёбии даврии зарари эҳтимолӣ, ки дар натиҷаи тағйироти номатлуби шароити бозор ба вучуд омада метавонанд, идора мекунад. Шӯъбаи назорат ваъзи молиявии қории Бонкро назорат мекунад, ҳассосияти Бонкро ба тағйирёбии меъёри фоизӣ ва таъсири онро ба даромаднокии Бонк арзёбӣ мекунад.

Хавфи асърӣ

Хавфи асърӣ хавфи тағйирёбии арзиши воситаи молиявӣ дар робита бо тағйирёбии қурби асър мебошад. Вазъи молиявӣ ва гардиши пулии Бонк ба тағйирёбии қурби асърӣ хориҷӣ дучор мешаванд. Роҳбарият идоракунии хавфи асърро бо роҳи муайян намудани мавқеи кушодаи асър дар асоси бекурбшавии тахминии сомонӣ тоҷик ва дигар нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ амалӣ менамояд, ки ба Бонк имкон медиҳад, ки зарарро аз тағйирёбии назарраси қурби асърӣ миллӣ ва хориҷӣ кам кунад.

Бонк бо бонкҳои тиҷоратӣ барои сугуртаи хавфи асърӣ онд ба ҳосилаҳои гуногуни молиявӣ, аз ҷумла свопҳои асърӣ ва қарзҳои гарав созишномаҳо бастааст.

Маълумот дар бораи сатҳи хавфи асърӣи Бонк дар зер оварда шудааст:

	Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	2024 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,699,773	79,753	28,877	4,921	151,768	1,965,093
Маблағҳо дар бонҳо	533,287	267,507	101,756	34,843	302	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	140,578	98,445	5,167	3,332	5	247,527
Қарзҳо ба мизочон	2,136,181	513,480	-	-	-	2,649,661
Сармоягузориҳо, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	1,307,065	-	-	-	-	1,307,065
Сармоягузори ба қозғалҳои ҷимматнок	11,000	-	-	-	-	11,000
Дигар доронҳо	106,636	656,178	-	14	-	762,828
	5,934,520	1,615,363	135,800	43,110	152,075	7,880,869
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Амонатҳои мизочон	5,350,135	1,515,066	53,122	29,598	2	6,947,923
Қарзҳо	-	58,417	-	-	-	58,417
Қарзҳои субординатӣ	50,000	-	-	-	-	50,000
Маблағҳои бонҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	52,511	343,989	93,335	918	-	490,753
Ҳуддадориро аз рӯи иҷора	4,268	-	-	-	-	4,268
Дигар ҳуддадориро	185,448	5,780	528	238	-	191,994
	5,642,362	1,923,252	146,985	30,754	2	7,743,355
ҲАМАГӢ ҲУДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ						
	292,158	(307,889)	(11,184)	12,356	152,072	137,514
МАВҚЕИ ТАВОЗУНИ КУШОДА						
Таъсири ҳосилаҳои воситаҳои молиявӣ, ки бо мақсади идоракунии хавф нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	-	-
	292,158	(307,889)	(11,184)	12,356	152,072	137,514
МАВҚЕИ ҲОЛИС						

	Сомонӣ	Долл. ИМА	Евро	Рубл	Дигар	2023 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,505,443	862,910	127,955	4,520	8,657	2,509,485
Маблағҳо дар бонҳо	816,668	284,026	113,510	44,177	991	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	115,255	103,621	6,360	2,501	6	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,140,147	618,638	-	10,561	-	1,769,346
Сармоягузорихое, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	254,212	-	-	-	-	264,212
Сармоягузорӣ ба қозаҳои ғимматнок	11,000	-	-	-	-	11,000
Дигар дорониҳо	118,616	285	4	-	-	118,905
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,971,341	1,869,480	247,829	61,759	9,654	6,160,063
ҲАДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:						
Амонатҳои мизочон	4,168,248	1,198,717	70,760	27,594	64	5,465,383
Қарзҳо	-	90,062	-	-	-	90,062
Маблағҳои бонҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	59,970	156,610	185,252	14,692	7,714	424,238
Ҳададорихо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	-	-	2,629
Дигар ҳададорихо	93,363	4,997	2,867	311	-	101,538
ҲАМАГӢ ҲАДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	4,324,210	1,450,386	258,879	42,597	7,778	6,083,850
МАВҚЕИ ТАВОЗУНИ КУШОДА	(352,869)	419,094	(11,050)	19,162	1,876	76,213
Таъсири ҳосилпаҳонӣ воситаҳои молиявӣ, ки бо мақсади идоракунии хафӣ нигоҳ дошта мешаванд	-	-	-	-	-	-
МАВҚЕИ ХОЛИС	(352,869)	419,094	(11,050)	19,162	1,876	76,213

Таснифоти баҳисобгирӣ ва арзиши одилона

Қадвали зерин арзиши тавозунӣ ва одилонаи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2024 инъикос мекунад.

	Бо арзиши истеҳлоқшуда баҳо дода мешаванд	Бо арзиши одилона тавассути сармояи саҳмдорон арзёбӣ мешавад	Бо арзиши одилона ба воситаи МДҒ баҳо дода шаванд	Арзиши тавозунии умумӣ	Арзиши одилона
Дороиҳои молиявӣ:					
Маблағҳои пулӣ ва муодилии онҳо	1,965,093	-	-	1,965,093	1,965,093
Маблағҳо дар бонкҳо	937,695	-	-	937,695	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	247,527	-	-	247,527	247,527
Қарзҳо ба мизочон	2,649,661	-	-	2,649,661	2,649,661
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	1,307,065	-	-	1,307,065	1,307,065
Сармоягузори ба қогазҳои кимматнок	-	-	11,000	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	762,828	-	-	118,905	118,905
ҲАМАҒИ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	5,799,976	-	11,000	7,880,869	7,880,869
Ҷамаъиҳои молиявӣ:					
Амонатҳои мизочон	6,947,923	-	-	6,947,923	6,947,923
Қарзҳо	58,417	-	-	58,417	58,417
Қарзҳои субординатӣ	50,000	-	-	50,000	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар	490,753	-	-	490,753	490,753
Ҷамаъиҳои аз рӯи иҷора	4,268	-	-	4,268	4,268
Дигар ҷамаъиҳои	191,994	-	-	191,994	191,994
ҲАМАҒИ ҶАМАЪИҲОИ МОЛИЯВӢ	7,743,355	-	-	7,743,355	7,743,355

Қадвали зерин арзиши тавозунӣ ва одилонаи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2023 инъикос мекунад.

	Бо арзиши истеҳлоқшуда баҳо дода мешаванд	Бо арзиши одилона таваҷҷути сармояи саҳмдорон арзёбӣ мешавад	Бо арзиши одилона ба воситаи МДҒ баҳо дода шаванд	Арзиши тавозунии умумӣ	Арзиши одилона
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	-	1,259,372	1,259,372
Захираи ҳатми дар БМТ	227,743	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизочон	1,769,346	-	-	1,769,346	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	264,212	-	-	264,212	264,212
Сармоягузори ба қогазҳои қимматнок	-	-	11,000	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	118,905	-	-	118,905	118,905
ҲАМАҒӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	5,765,946	-	11,000	6,160,063	6,160,063
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:					
Амонатҳои мизочон	5,465,383	-	-	5,465,383	5,465,383
Қарзҳо	90,062	-	-	90,062	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар	424,238	-	-	424,238	424,238
Ӯҳдадориҳо аз рӯи иҷора	2,629	-	-	2,629	2,629
Дигар ӯҳдадориҳо	45,335	-	-	45,335	45,335
ҲАМАҒӢ ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	6,027,647	-	-	6,027,647	6,027,647

Сатҳи иерархияи арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ

Арзиши одилона ҳамчун арзише муайян карда мешавад, ки воситаи молиявиро ҳангоми анҷом додани муомила байни тарафҳои огоҳ, ки меҳоманд чунин муомиларо анҷом диҳанд, аз ҳамдигар мустақил, ба истиснои фурӯши маҷбурӣ ё барҳамдиҳӣ харидан мумкин аст. Арзёбиҳои пешниҳодшуда метавонанд маблағро, ки Бонк ҳангоми татбиқи воқеии бастаи воситаҳои молиявии мавҷудани худ ба даст оварда метавонад, инъикос наkunанд.

Арзиши тавозунии пули нақд аз ҳисоби кӯтоҳмуддати чунин воситаҳои молиявӣ тақрибан ба арзиши одилона баробар аст.

СБҲМ (IFRS) 13 арзиши одилонро ҳамчун маблағ, ки ҳангоми фурӯши дорой гирифта шудааст ё пардохти дар мавриди супоридани ӯҳдадорӣ, ки дар доираи созиши оддӣ нисбати бозорӣ асосӣ (нисбатан муфид) ба санаи арзёбӣ дар шароитҳои қорӣи бозорӣ ба миён омадааст, муайян месозад. Азбаски барои аксари воситаҳои молиявии Бонк бозорҳо вуҷуд надоранд барои муайян намудани арзиши одилона мулоҳизавро татбиқ бояд намуд, ки шароити қорӣи муҳити иқтисодӣ ва ҳавфҳои махсусро ба инобат гирад.

Дар санаи 31 декабри соли 2024 ва соли 2023, барои баҳодиҳии арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ, ки нисбати онҳо муваҷҷунии арзиши мазкур ҷоиз буд, Бонк усулҳо ва фарзияҳои зеринро истифода намуд:

Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо – арзиши қорӣи воситаҳои пулӣ ва муодили онҳо, ки мувофиқи арзиши одилона мебошанд.

Ҳисобҳо барои қабул ва қарздорӣи дебиторӣи ғайр – арзиши қорӣ бо арзиши одилонаи воситаҳои молиявии мазкур тахминан мувофиқат мекунад, чунки захира оиди қарзҳои шубҳанок арзёбии имконлазири дисконти зарурӣ мебошад, ки дар навбати худ ҳавфи қарзиро муайян месозад.

Ҳисобҳо барои пардохт ва ӯҳдадориҳои ғайр – арзиши қорӣ бо арзиши одилонаи воситаҳои молиявии мазкур аз сабаби ҳосияти кӯтоҳмуддат доштани восита тахминан мувофиқат мекунад.

Ўҳдадориҳои дарозмуддат-арзиши қорӣ тақрибан ба арзиши одилона мувофиқат мекунад, зеро фоизи ўҳдадориҳои дарозмуддат тақрибан ба меъёри бозор мувофиқат мекунад, бо истинод ба қарзҳои дорои хавфи қарзии шабеҳ ва мўҳлати пардохт дар санаи ҳисоботӣ.

Арзиши одилона дар навбати аввал ба воситаи истифодаи қурбҳои бозорӣ ё тамсилаҳои стандартӣ нархгузорӣ муайян мешавад, ки дар мавриди мавҷуд будан ба маълумотҳои ибтидоии дастрас таъа менамояд ва ҳамчун зиёдшавии/камшавии пулии ояндаи умумӣ муайян мешавад. Бонк арзиши одилонаи воситаҳои молиявиро дар иерерхияи седараҷавӣ Бонкбандӣ менамояд, ки ба дараҷаи саҳеҳии манбаҳо ва мушоҳидақории маълумотҳои ибтидоӣ асоснок шадаанд, ки онҳо дар навбати худ барои баҳодиҳии арзиши одилонаи молиявии дорой ва ўҳдадорӣ чунин истифода мешаванд:

Дараҷаи 1	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 1 – ин нархҳои гардишии (ғайритасҳеҳӣ) дар бозорҳои фаъол барои доройҳо ва ўҳдадориҳои қомилан мутобик мавҷуд буда мебошанд, ки Бонк метавонад дар санаи арзёбӣ ба онҳо руҳсат гирад.
Дараҷаи 2	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 2 – ин маълумотҳои ибтидоие, ки ба нархҳои гардишии дар Дараҷаи 1 дохил қарда шуда таалуқ надоранд, ва онҳое, ки бевосита ё бавосита барои дорой ё ўҳдадорӣ мушоҳидашаванда мебошанд.
Дараҷаи 3	Маълумотҳои ибтидоии дараҷаи 3 – ин маълумотҳои ибтидоии мушоҳидашаванда барои дорой ё ўҳдадорӣ мебошанд.

Ба маълумотҳои ибтидоии дараҷаи якум дар навбати аввал доройҳо ва ўҳдадориҳои молиявие, ки дар биржа савдо мешаванд таалуқ доранд, дар ҳоле ки дар Бонкбандии дараҷаи дуюм, аввалан, доройҳо ва ўҳдадориҳои молиявие, ки арзиши одилонашон вобаста аз қурбҳои асъорӣ ва осон мушоҳидашаванда муайян мешаванд, таалуқ доранд. Ба Бонкбандии дараҷаи сеюм, дар навбати аввал он доройҳо ва ўҳдадориҳои молиявие таалуқ доранд, ки арзиши одилонаи онҳо аз тамсилаҳое вобастаанд, ки арзёбӣҳо, сифат ва дифференциалҳои қарзии мувофиқи бозориро истифода мебаранд. Дар шароите, ки Бонк ба воситаи маълумотҳои ибтидоии бозорӣ мушоҳидашаванда арзиши одилонаро (арзиши одилонаи дараҷаи сеюм) тасдиқ қарда наметавонад, эҳтимоли тамсилаи дигари арзёбӣ метавонад ба арзёбии сатҳи назараси арзиши одилона оварда расонад.

Мувофиқи сиёсати Бонк амалиётҳое, ки бо савдои воситаҳои молиявӣ вобастаанд дар доираи созиши умумӣ оиди баҳисобгирӣ мутақобила ё шартномаҳои мўҳлатии ғайр оиди эҳтимолияти баҳисобгирӣ мутақобилаи бақияҳо дар назди/аз контрагентҳо дар ҳолати пардохтнопазирӣ ё муфлисшавӣ муайян мешаванд.

Қадвалҳои зерин арзиши одилонаи доройҳои молиявӣ ва ўҳдадориҳои молиявиро аз 31 декабри соли 2024 ва 2023 нишон медиҳанд.

	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	31 декабри соли 2024 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	1,965,093	-	-	1,965,093
Маблағҳо дар бонкҳо	937,695	-	-	937,695
Захираи ҳатми дар БМТ	-	-	247,527	247,527
Қарзҳо ба мизочон	-	2,649,661	-	2,649,661
Сармоягузориҳои, ки то мўҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	1,307,065	1,307,065
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	11,000	11,000
Дигар доройҳо	-	-	762,828	762,828
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	2,902,788	2,649,661	2,328,420	7,880,869
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	-	6,947,923	-	6,947,923
Қарзҳо	-	58,417	-	58,417
Қарзҳои субординатӣ	-	50,000	-	50,000
Маблағҳои бонкҳо ва дигар таъкилотҳои молиявӣ	490,753	-	-	490,753
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	4,268	-	4,268
Дигар ўҳдадориҳо	-	-	191,994	191,994
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	490,753	7,010,608	191,994	7,693,355

	Дараҷаи 1	Дараҷаи 2	Дараҷаи 3	31 декабри соли 2023 Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Маблағҳои пулӣ ва муодили онҳо	2,509,485	-	-	2,509,485
Маблағҳо дар бонкҳо	1,259,372	-	-	1,259,372
Заҳираи ҳатми дар БМТ	-	-	227,743	227,743
Қарзҳо ба мизочон	-	1,769,346	-	1,769,346
Сармоягузориҳои, ки то муҳлат нигоҳ дошта мешаванд	-	-	264,212	264,212
Сармоягузорӣ ба қоғазҳои қимматнок	-	-	11,000	11,000
Дигар дороиҳо	-	-	118,905	118,905
ҲАМАГӢ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ:	3,768,857	1,769,346	621,860	6,160,063
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ:				
Амонатҳои мизочон	-	5,465,383	-	5,465,383
Қарзҳо	-	90,062	-	90,062
Маблағҳои бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	424,238	-	-	424,238
Ўҳдадориҳо аз рӯи иҷора	-	2,629	-	2,629
Дигар ўҳдадориҳо	-	-	101,538	101,538
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ	424,238	5,558,074	101,538	6,083,850

Таҳлили ҳассосияти хавфи асъор

Дар ҷадвали зер таҳлили ҳассосияти Бонк ба 10% афзоиш ва коҳиши қурби Доллари ИМА ба сомонӣ дар солҳои 2024 ва 2023 оварда шудааст. Роҳбарияти Бонк бар ин назар аст, ки дар шароити мавҷудаи иқтисодии Тоҷикистон 10% афзоиш ё камшавӣ тағйироти воқеии қурби сомонӣ ба Доллари ИМА - ро ташкил медиҳад. 10% сатҳи ҳассосиятест, ки дар дохили Бонк ҳангоми таҳияи ҳисоботи хавфи асъорӣ барои кормандони асосии идоракунии Бонк истифода мешавад ва арзёбии роҳбарияти Бонк дар бораи тағйирёбии эҳтимолии қурби асъор мебошад. Дар таҳлили ҳассосият танҳо маблағҳои асъори хориҷӣ, ки дар охири давра мавҷуданд, дохил карда шудаанд, ки ҳангоми табдил додани онҳо дар охири давра қурби 10% нисбат ба қурби амалкунанда истифода мешавад.

Дар зер таъсир ба даромади соф дар асоси арзиши номиналии дороиҳо аз 31 декабри соли 2024 ва 2023 оварда шудааст.:

	31 декабри соли 2024		31 декабри соли 2023	
	Курси расмӣ, +10%	Курси расмӣ, -10%	Курси расмӣ, +10%	Курси расмӣ, -10%
Таъсир ба фоида ва зиён	(15,464)	15,464	42,908	(42,908)

Маҳдудиятҳои таҳлили ҳассосият

Дар ҷадвалҳои дар боло овардашуда таъсири тағйирот дар асоси фарзияи асосӣ инъикос ёфтааст, дар ҳоле ки фарзияҳои дигар бетағйир боқӣ мемонанд. Дар асл, байни пиндоштҳо ва омилҳои дигар робита вуҷуд дорад. Инчунин бояд қайд кард, ки ҳассосият хусусияти ғайрихаттӣ дорад, бинобар ин набояд интерполятсия ё экстраполятсияи натиҷаҳои бадастомада гузаронида шавад.

Таҳлили ҳассосият ба назар намегирад, ки Бонк дороиҳо ва ўҳдадориҳоро фаъолона идора мекунад. Илова бар ин, вазъи молиявии Бонк метавонад вобаста ба тағйирот дар бозор тағйир ёбад. Масалан, стратегияи идоракунии хавфи молиявии Бонк ба идоракунии хавфи тағйирёбии бозор нигаронида шудааст. Дар сурати тағйирёбии шадиди манфии нархҳо дар бозори қоғазҳои қимматнок, роҳбарият метавонад ба усулҳои, ба монанди фурӯши сармоягузорӣ, тағйир додани таркиби портфели сармоягузорӣ ва инчунин дигар усулҳои муҳофизат муроҷиат кунад. Аз ин рӯ, тағйирёбии фарзияҳо метавонад ба ўҳдадориҳо таъсир нарасонад ва ба дороиҳои, ки дар тавозун бо нархи бозор ба назар гирифта мешаванд, таъсири назаррас расонад.

Дар ин ҳолат, усулҳои гуногуни баҳодиҳии дороиҳо ва ӯҳдадориҳо метавонанд ба тағйирёбии назарраси миқдори маблағҳои худ оварда расонанд.

Маҳдудиятҳои дигар дар таҳлили ҳассосияти дар боло овардашуда истифодаи ҳаракатҳои фарзияро дар бозор бо мақсади ошкор кардани хатари эҳтимолӣ дар бар мегиранд, ки танҳо пешгуи Бонк дар бораи тағйироти дарпешистодаи бозор мебошанд, ки бо ягон дараҷаи эътимод пешгӯӣ кардан ғайриимкон аст.

33. ҲИСОБОТИ СЕГМЕНТӢ

Фаъолияти Бонк танҳо ба қарздиҳии тиҷоратӣ ва дигар амалиёти бонкӣ дахл дорад ва дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутамарказ шудааст.

34. ҲОДИСАҲОИ БАЪДИ САНАИ ҲИСОБОТӢ

Ба ҳолати санаи интишори ҳисоботи мазкури молиявии Бонк дигар ҳодисаҳо ва ё додугирифти муҳим, ғайр аз дар боло овардашуда, рӯй надодааст, ки дар ҳисоботи молиявӣ тибқи СБҲМ 10 «Ҳодисаҳо пас аз давраи ҳисоботӣ» ошкор кардани онҳо зарур бошад.